

LIS

- Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Tätorter

Tematiskt tillägg till översiktsplan 2040

GAGNEF

Information

Uppdrag: LIS-plan, Gagnefs kommun
Beställare: Gagnef kommun, Kia Visén

AFRY

Uppdragsledning, samhällsplanering: Christina Eneris/Petter Björkman

Inventering: Ellinor Eriksson och Amanda Sjölund

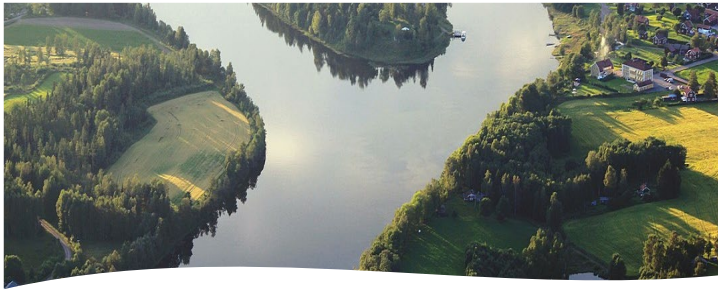
Författad av: Amanda Sjölund, Petter Björkman, Christina Eneris, Johanna Kühne, Kia Visén

Intern granskning: Petter Björkman och Maria Öquist

AFRY

Gagnef, 2024-01-10

Version	Status	Datum	Vunnit laga kraft
1.0	Samrådsversion	Höst 2021	
1.2	Granskningshandling	Sommar/Höst 2021	
1.3	Reviderad granskningshandling		
1.4	Antagandehandling	November 2023	
1.5	Laga kraft handling	Januari 2024	10 januari 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
1.1 Läsanvisning	3
1.2 Bakgrund	3
1.3 Lagstiftning	3
1.4 Planförutsättningar.....	5
2 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	11
3 Metod.....	12
3.1 Planprocessen	13
4 Genomförande.....	15
5 Områdesbeskrivningar.....	16
5.1 Bäsna	16
5.2 Dala-Floda	27
5.3 Djurmo Sifferbo	37
5.4 Djurås	37
5.5 Gagnef	43
5.6 Mockfjärd	48
6 Sammanfattning av LIS-planens väsentliga miljöeffekter.....	55
6.1 Bäsna	55
6.2 Dala-Floda	56
6.3 Djurmo-Sifferbo	56
6.4 Djurås	56
6.5 Gagnef	56
6.6 Mockfjärd	57
7 Bemötande samrådsredogörelse	58
7.1 Ändringar i granskningsversionen (version 1.2) jämfört med samrådsversionen	66
8 Särskilt utlåtande	67
8.1 Granskningsutlåtande version 1.3	67
8.2 Granskningsutlåtande version 1.4	69
9 Källor	80
Bilaga 1 – bortvalda alternativ	

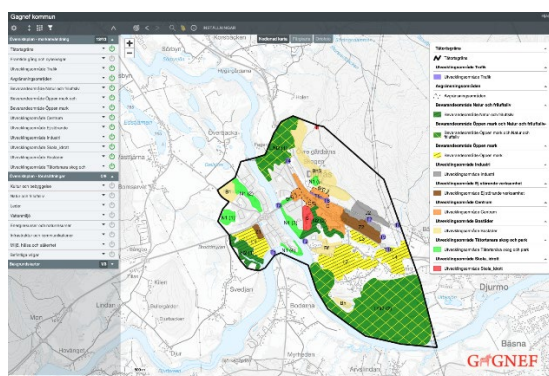
Inledning

1.1 Läsanvisning

För att förstå LIS-planens föreslagna områden behöver LIS-planen läsas tillsammans med ÖP 2040 kapitel 2 och 3 samt webbkartan med planföresättningar. ÖP 2040 kapitel 2, särskilt avsnitt 2.3 naturmiljö samt 2.7 om miljö och hälsa, är särskilt viktiga att lyfta fram eftersom de avsnitten beskriver utgångsläget för kommunen. Även avsnitt 2.2 värdefulla kulturmiljöer är föresättningar som LIS-områdena ska förhålla sig till. I ÖP 2040 kapitel 3 (planförslaget) avslutas varje avsnitt med mål och rekommendationer för det allmänna intresset. Ett särskilt viktigt avsnitt att beakta är 3.2.2 bebyggelse.

Dokumentet är i PDF-format och är anpassat för att läsas på skärm. Om dokumentet skrivs ut, rekommenderas formatet stående A4. Kartorna bör skrivas ut i färg, för bästa möjliga identifikation. Den externa kartan (i dagsläget finns endast fördjupad översiktsplan för Djurås samt ÖP 2040 men på sikt ska alla kartlager som gäller översiktsplanering samlas i webbkartan) visar endast planföresättningar från ÖP 2040 inga LIS-områden.

FÖP Djurås – användarguiden till kartan – Gagnefs Kommun

1.2 Bakgrund

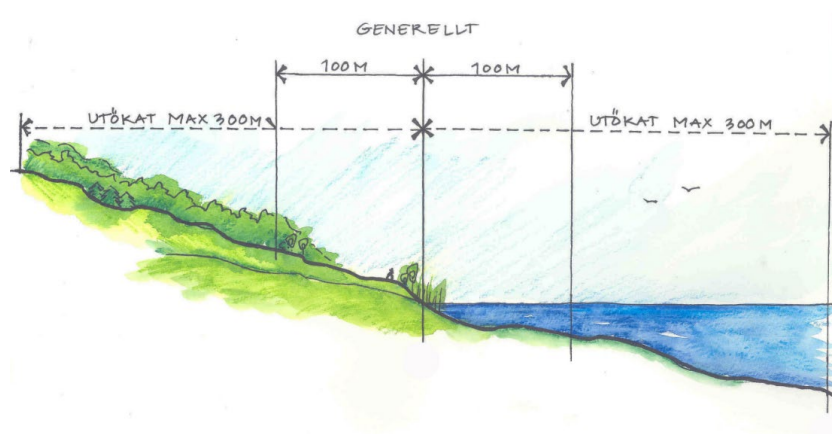
Denna LIS-plan utgör Gagnefs kommuns förslag till inriktning och ställningstaganden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Planen är ett så kallat tematiskt tillägg till översiktsplanen. Det innebär att den är en del av den kommunomfattande översiktsplanen "Gagnefs kommuns översiktsplan 2040". LIS-planen har samma formella krav som översiktsplanen på samråd, granskning och antagande. LIS-planen beslutas dock separat vilket gör att ändringar i den kan göras utan att hela den kommunomfattande översiktsplanen behöver ändras. För utpekade LIS-områden i Sverige se, Figur 1.

Figur 1. Översiktskarta för vilka regler som gäller vid strandskydd och landsbygdsutveckling.

1.3 Lagstiftning

1.3.1 Strandskydd

I Sverige är alla stränder skyddade enligt lag. Detta regleras i miljöbalkens sjunde kapitel om skydd av områden. Strandskyddet innebär att det inte är tillåtet att uppföra bebyggelse eller anläggningar i mark- och vattenområdet närmast strandlinjen, se Figur 2. Strandskyddet finns för att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till stränder samt för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten.

Figur 2. Översikt över de mått som gäller vid strandskyddets regler, källa Boverket.

Strandskyddet gäller 100 meter från strandlinjen på land och i vatten vid havet, insjöar och vattendrag. I vissa lägen får länsstyrelsen fastställa ett utökat strandskydd till 300 meter från strandlinjen för att säkerställa strandskyddets syften. I Gagnefs kommun finns utökat strandskydd vid Västerdalälven väster och öster om Björbo, vid Dammsjön med flera tjärnar, längs Västerdalälven vid Floda och Hagön, och hela Morkarlön omfattas av strandskydd. LIS-områdena har begränsats till det generella strandskyddet och därefter faller områdena under ordinarie översiktsplanering.

1.3.2 Översiktsplanering och LIS-områden

Kommunerna har ansvar för planeringen av användandet av mark- och vattenområden. Hur detta görs beskrivs i plan- och bygglagens tredje kapitel om översiktsplanering. Föreliggande dokument utgör Gagnefs kommun LIS-plan och är ett tillägg till översiktsplanen. Detta har valts i syfte att kunna uppdatera LIS-planen utan att påverka översiktsplanen i större utsträckning. Där till följd utgör LIS-planen ett tillägg till översiktsplanen (TÖP) och utgör ett levande dokument. LIS-planen bör läsas tillsammans med den [fördjupade översiktsplanen](#) för respektive område. För att uppfylla miljöbalkens krav har LIS-planen utformats så att varje delområde behandlas som att de ej utgör betydande miljöpåverkan och att kraven för en liten miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 47 § uppfylls. Beskrivning av LIS-områdena görs i kapitel 5 och områdenas väsentliga miljöeffekter sammanfattas i kapitel 6.

Längs med Sveriges havskuster, kring de större sjöarna samt i och i närheten av tätorter finns särskilda begränsningar mot att peka ut LIS-områden, se bild 2. Inga sådana finns i Gagnefs kommun.

1.3.3 Dispens från strandskyddet

För att kunna uppföra bebyggelse eller anläggningar inom strandskyddat område krävs dispens från strandskyddet eller att strandskyddet upphävs. Detta regleras i miljöbalkens sjunde kapitel om skydd av områden. En prövning om dispens eller upphävande görs inom ramen för kommunens detaljplanering och kräver särskilt skäl. För sådana prövningar är översiktsplanen vägledande och inom LIS-områden kan det särskilda skälet landsbygdsutveckling användas. De övriga sex särskilda skälen för dispens listas nedan.

- redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
- genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,

- behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
- behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
- behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
- behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

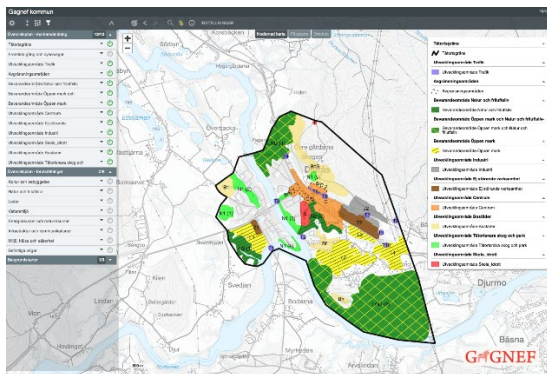
1.3.4 Vattenförvaltning

Angränsande lagstiftning till strandskyddet finns inom vattenförvaltningsförordningen. Vattenförvaltningsförordningen har gett vattenmyndigheterna rätt att fastställa miljökvalitetsnormer för vatten. Då nyttjas bland annat vattnets närområde som en kvalitetsfaktor för ekologisk status och där har ett vattendrags närområde definierats som 30 meter från strandkant. Då prejudicerande EU-dom finns, den så kallade Weserdomen, att inga kvalitetsfaktorer får försämrats bör återhållsamhet av byggande inom 30 meter från strandlinje ligga till hands. Vid framtagande av LIS-områden har avgränsningen 30 meter från strandlinjen upp till 100 meter nyttjats. Denna begränsning ger även möjlighet till att strandskyddets syfte med allmänhetens tillgång till strand och bevarande av strandmiljöer kan upprätthållas. LIS-områdenas utbredning kan förändras vid detaljplanläggning med anpassning till den aktuella platsen men inte så att det stör strandskyddets syften.

För mer information se ÖP 2040 avsnitt 2.3.2

1.4 Planföresättningar

Samma mål och inriktningar som gäller för översiktsplanen gäller för LIS-planen och LIS-områdena kommer ingå i kommande detaljplaner. Vid ett bygglov eller framtagande av detaljplan kan det framkomma omständigheter som gör att en dispens eller ett upphävande av strandskyddet inte kan medges.

Se den externa webbkartan för att se planeringsföresättningar från ÖP2040.

[FÖP Djurås – användarguiden till kartan – Gagnefs kommun](#)

1.4.1 Politiska strategiska vägval

Kommunen har beslutat om följande fem strategiska vägval för den framtida utvecklingen av mark och vatten i kommunen.

För mer information se ÖP 2040 avsnitt 1.4.

- Unik identitet

Gagnefs unika identitet är sin flerkärniga tätortsstruktur som ligger som ett pärlband längs med älvarna. Det är viktigt att identiteten bevaras och utvecklas genom att främja rekreation och närproducerad mat samt bevara natur- och kulturmiljöer. I lägen som uppfattas som attraktiva, exempelvis tomter nära vatten, kan kommunen erbjuda mark för både bostäder och verksamheter.

- Växande kommun

Hela kommunen växer och fortsatt befolkningstillväxt skapas genom att:

- Ta vara på där det finns intresse att bygga.
- Skapa attraktiv mark för all typ av bebyggelse.
- Främja ett rikt natur- och kulturliv.
- Ha en aktiv markanskaffningspolitik.

- Förtätning

Förtätning eftersträvas i första hand när tätorterna växer och utvecklas samtidigt som värdefull kulturmiljö och populära rekreationsområden bevaras. På så vis skapas en tät, miljövänlig bebyggelse som är nära, tillgänglig och har goda möjligheter för kollektivtrafik.

- Tätortsnära skog

Tätortsnära skog är en del av grönstrukturen och bör prioriteras på de platser där det är möjligt eftersom den är viktig för folkhälsan, friluftsliv och rekreation.

- Öppen mark

Öppen mark som är produktiv och aktivt brukas bör i första hand bevaras. I anslutning till befintliga orter kan ändå produktiv, öppen mark tas i anspråk om följande uppfylls:

- det bidrar till en god samhällsstruktur,
- samhällsviktiga intressen inte kan tillgodoses på annan mark,
- bidrar till ett resurseffektivt och hållbart samhälle.

1.4.2 Mål och rekommendationer från ÖP 2040

Översiktsplanen kan på flera sätt påverka LIS-planen. Några utvalda avsnitt är fokusområden Främja LIS, rekommendationer för bebyggelse på öppen mark samt serviceplanen.

LIS som fokusområde i översiktsplanering

Enligt ÖP 2040 är huvudsyftet med en LIS-plan är att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden.

Vidare är syftet med en LIS-plan att:

- Skapa långsiktig sysselsättning på landsbygden
- Bevara och stimulera service på landsbygden
- Skapa mark för boende i strandnära läge
- Möjliggöra inflyttning till kommunen
- Utveckling av besöksnäringen
- Säkerställa allmänhetens tillgång till stränder
- Säkerställa strandens betydelse som livsmiljö för djur och växter

Med närheten och mångfalden av vattendrag och sjöar är efterfrågan på strandnära boende stor i hela kommunen. Politiskt anses det viktigt att erbjuda attraktiv mark för all typ av bebyggelse. Det högsta trycket efter bostäder i kommunen finns i Djurås med omnejd. Det gäller både för inflyttning och nybyggnation. Samtliga av kommunens större tätorter ska behandlas lika och kunna utvecklas efter sina förutsättningar, därför ska utvecklingsområden föreslås i kommunens alla större orter.

Sedan 2010 finns möjligheten för kommuner, i enlighet med plan- och bygglagen, att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Detta med syfte att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden. LIS-områden ska framför allt pekas ut i områden som har god tillgång till strandområden samt där bebyggelse kan ske utan att allmänhetens tillgång till stränder hämmas och utan att växt- och djurlivet påverkas negativt.

För mer information se ÖP 2040 avsnitt 3.1.3 Främja LIS

Rekommendationer för bebyggelse på jordbruksmark:

Läs mer i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2

- o Ingen bebyggelse ska tillåtas på mark som kan användas för att säkerställa att kommunen kan framställa närproducerad mat. Därför har ÖP 2040 valt att peka ut stora rationella områden som bevarandeområde för öppen mark (s.k. L-områden).
- o All bebyggelse ska ske inom befintliga strukturer och orter. Därför har ÖP 2040 tydliga tätortsgränser.
- o All bebyggelse ska leda till ett bättre utnyttjande av infrastruktur och kollektivtrafik med en tätare bebyggelsestruktur. Därför föreslås i ÖP 2040 nya utvecklingsområden som bygger vidare på befintliga strukturer och förtätning i första hand.
- o All bebyggelse ska öka tillgången på mark för verksamheter och bebyggelse av allmänt intresse. Därför föreslås fortsatt att Gagnefs kommun är ett pärlband av tätorter vilket kräver att utvecklingsområden föreslås på samtliga orter, alla orter ska få samma möjlighet till utveckling
- o All bebyggelse ska ha huvudinriktningen med förtätning i första hand för att genom hög täthet utnyttja marken effektivt. Därför föreslås att förtätning sker i första hand, som då ibland också sker på öppen mark. Behovet av bostäder och utvecklingen av näringslivet innebär att öppen mark kan tas i anspråk.
- o All bebyggelse ska förhålla sig till VA-plan och kommande Vattentjänstplan. Därför föreslås i ÖP 2040 att utvecklingsområden i första hand ska anslutas till kommunens VA-nät genom att verksamhetsområdena utökas i samband med detaljplanläggning.
- o Alla större landskapspåverkande projekt såsom tätortsutbyggnad, vägar, järnvägar, vindkraftverk och kraftledningar samt större skogsplanteringar och energiskogsodlingar på jordbruksmark ska föregås av fördjupade landskapsanalyser. Därför föreslås att samtliga utvecklingsområden i ÖP 2040 ska föregås av utredning och/eller planläggning.

Det kommer alltid krävas att en avvägning görs mellan bevarande och nyttjande oavsett vilken mark som ska nyttjas. Det är väsentligt i en avvägning att lyfta fram båda sidor. Följande avvägningar ska göras när utvecklingsområden på öppen mark föreslås:

- o ÖP 2040 utser stora, sammanhängande L-områden (öppen mark där det går att bedriva ett rationellt jordbruk) som ska bevaras för att säkerställa att öppen mark finns kvar i framtiden.
- o Att välja att inte exploatera jordbruksmark kan ge en glesare bebyggelsestruktur som ökar transportbehoven och energiförbrukningen.
- o ÖP 2040 ska bibehålla en god bebyggelsestruktur. För att säkerställa tillgängligheten till regionala kärnor, service och arbetstillfällen ska bostäder och arbetsplatser därför i första hand planeras i anslutning till befintlig bebyggelse och kollektivtrafik i byarnas centrala delar.
- o Utvecklingsområden som ÖP 2040 föreslår på öppen mark syftar till att skapa en tät, miljövänlig, resurseffektiv samhällsstruktur med god tillgång till kollektivtrafik, motverka utspridning av tätorten.
- o Endast inom utpekade utvecklingsområden ska det tillåtas större bebyggelse. Vid enskilda bygglov får utfallet avgöras från fall till fall men en restriktiv hållning ska tillämpas även här.

- Alla utvecklingsområden på öppen mark ska föregås av utredning/planläggning där följande områden behandlas:
 - Jordbruksklass
 - Pågående markanvändning
 - Bebyggelsestruktur och tradition
 - Landskapsbild
 - Närproducerad mat
 - Tillgång till landskapet
 - Kollektivtrafik
 - Resurseffektivt samhälle

Utvecklingsområdet för bostäder ligger inom tätortsgränsen där även öppen mark måste tas i anspråk för att möta de behov som industrin har av arbetskraft. Jordbruksmark i Bäsna, Gagnef och Mockfjärd behöver tas i anspråk för att tätorterna ska kunna utvecklas och växa för att underlätta bostadsbristen. Arbetskraften har behov av bostäder och hela Falun/Borlänge-regionen har idag bostadsbrist kopplat till den ökade efterfrågan.

Huvudinriktningen är att alla LIS-områden ska planläggas och i den processen får man för varje område se över följande punkter (med fokus på de två översta):

- **Väsentligt samhällsintresse**
- **Lokaliseringsprövning**
- Markens produktionsändamål
- Bebyggelsestruktur och tradition
- Landskapsbild
- Natur- och kulturvärden
- Arrondering
- Närproducerad mat
- Tillgång till landskapet
- Möjlighet till kollektivtrafik

Serviceplan

Särskilda inriktningar för landsbygdsutveckling har tagits fram i kommunens "Serviceplan" med fokus på tillgång till service på landsbygden. Där framgår följande övergripande mål:

- "Bra och rimlig servicenivå finns i hela kommunen, så att boende trivs i sin vardag samt att attrahera fler att bo och verka."

1.4.3 Hänsyn i LIS-områden

LIS-plan tätorter ger förutsättningar för vidare planläggning genom att rekommendera en viss markanvändning. Gagnefs kommuns vision är att skapa en växande kommun genom att bygga fler bostäder och erbjuda tomter för olika verksamheter. Det är av stor vikt att ha en långsiktig planering och beredskap för att skapa ett hållbart Gagnef.

Bebyggelse på jordbruksmark ska tillåtas restriktivt och med utgångspunkt i de avvägningar som beskrivs i ÖP 2040. Det här gäller framför allt **utanför** våra åtta större tätorter där bör/ska inga nya områden planläggas för bebyggelse på jordbruksmark/varken jordbruksmark eller skogsmark då det motverkar kommunens mål med bland annat förtätning. Ny bebyggelse ska tillkomma inom tätortsgränsen vilket innebär att även jordbruksmark behöver tas i anspråk. Kommunen anser att det är ett angeläget och väsentligt allmänt intresse att skapa möjlighet till ett stort antal bostäder.

Målet är att planlägga för 1000 bostäder under mandatperioden 2022–2026. På grund av de företagsetableringar som sker i närområdet kommer detta sannolikt innebära ett behov av många nya bostäder. Bostäder av olika upplåtelseformer behöver skapas för att befolkningen ska kunna växa. Eftersom all bebyggelse ska hamna inom tätortsgränserna blir det naturligt att med ett så stort behov av bostäder måste jordbruksmark också tas i anspråk. Man bör dock försöka undvika att jordbruksmarkerna blir för små så att de inte kan brukas rationellt. En avvägning har gjorts för all mark och stora bevarandeområden för öppen mark har utsetts i LIS-planen.

Hänsyn har tagits till följande när planförslaget har tagits fram:

- Alla LIS-områden ska utredas vidare, antingen i planprogram, genom planläggning alternativt annan utredning. Inga enskilda bygglov kommer medges i LIS-områden utan att föregås av detaljplanläggning.
- För att utse ett område som utvecklingsområde ska följande uppfyllas:
 - Politiska strategiska vägval (PSV) ligger till grund för allt arbete, samtliga markanvändningskartor ska kunna härledas till PSV.
 - Inga områden som är mindre än tre tomter utses i LIS.
- I all fysisk planering ska möjlighet till spårbunden kollektivtrafik vara med, till exempel pendlingståg.
- Alla områden på redovisade kartor med planförslag är ungefärliga och ska läsas på en övergripande nivå.
- Gällande översvämningskartor har 100- respektive 200-årsflöden beaktats i samtliga tätorter. Hänsyn har då inte tagits till dammbrott.
- När det gäller vatten- och avlopp (VA) är det inte aktuellt med enskilda lösningar i första hand. Det planeras inga avlägsna områden med bostäder långt utanför de större tätorterna vilket medför att den nybyggnation som sker kan kopplas ihop med befintligt VA-nät. Utbyggnad av VA oavsett storlek på område kostar ofta mer än vad man kan få in i anslutningsavgifter. Ska det skjutas till pengar behövs ett politiskt beslut. Kommunen ska verka för att exploatören bekostar utbyggnaden där det är möjligt.
- För samtliga utvecklingsområden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis naturinventering, kulturmiljö, barkonsekvenser, buller, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Det kan exempelvis handla om att säkerställa att planen inte medför en försämring av vattenförekomsternas nuvarande status eller medför en negativ påverkan på en vattenförekomstens möjligheter att uppnå miljökvalitetsnormerna (MKN).
- Gagnefs kommuns LIS-plan avser planläggning för bostäder om inte annan användning har föreslagits. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall om annan verksamhet kan påverka MKN negativt.
- En tidig dialog med Länsstyrelsen angående MKN samt dialog med Trafikverket, VA-huvudman och berörda föreningar behövs för att diskutera infrastruktur till och inom de nya områdena. Särskild hänsyn behövs under byggnationstiden för att säkerställa trafiksäkerhet, tillräcklig bärighet och god tillgänglighet till området.
- Vid planläggning ska även en avvägning och prövning göras mellan att bebygga och bevara öppen mark. Hur den ska gå till finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2.
- När nya områden planeras behöver hänsyn tas till gestaltungsfrågor och kulturmiljön för att en bra helhet ska uppnås.

- Det finns två vattentäkter med tillhörande vattenskyddsområden och föreskrifter att ta hänsyn till. Det gäller både Bäsna och Lennheden vattenskyddsområden. Båda föreskrifterna gällande vattentäkterna sätter ramar för vilken verksamhet som kan tillåtas. Föreslagen bebyggelse med bostäder stämmer överens med föreskrifterna med detaljplanens bestämmelser regleras nyttjande av marken.
Se LIS-plan avsnitt 5.1 Bäsna Delområden 1–3 för mer information.
- Med hjälp av kravet på detaljplan kan markåtkomst för allmänheten säkerställas samt skydda naturvärden i strandområden från exploatering.

2 Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Gagnefs kommun har en bebyggelsestruktur med åtta tätorter, utan centralort; Björbo, Bäsna, Dala-Floda, Djurmo, Djurås, Gagnef, Mockfjärd och Sifferbo. Orterna är samlade längs Västerdalälvens och Österdalälvens dalgångar och har genom förtätning till vissa delar vuxit samman. Förutom älvarna så finns flera stora sjöar i kommunen varav de största är Flosjön, Gimmen och Tansen, se Figur 3.

Kommunen har sedan början av 2010-talet ett positivt flyttnetto och befolkningen är ung i jämförelse med Sverige som helhet. Bostadsbeståndet består till nästan 90 % av villor men efterfrågan på lägenheter ökar framför allt bland de yngre och de äldre. Traditionellt har bebyggelsen utvecklats i vattennära lägen och kommunens vilja är att fortsatt kunna erbjuda boende och plats för verksamheter i attraktiva lägen nära vatten. I det arbetet utgör LIS-planen ett av verktygen.

Figur 3. Geografisk lokalisering av de sex tätorter där LIS-områden rekommenderats.

3 Metod

AFRY AB har fått i uppdrag av kommunen att beskriva, inventera och bedöma möjliga LIS-områden utifrån områdenas lämplighet och möjlighet att bidra till landsbygdsutveckling och en långsiktigt hållbar utveckling i Gagnefs kommun. AFRY har delvis anlitats för att få en objektiv bedömning av LIS-områdenas lämplighet från en utomstående part.

Ett första tidigt urval av områden möjliga för LIS gjordes av tjänstepersoner i kommunen inom kompetensområdena miljö, samhällsplanering, exploatering, landskap, näringsliv, trafik, fritid, utbildning och omsorg. Dessa LIS-områden har undersökts och inventerats närmare för att sedan hållbarhetsbedömas utifrån en framtagna mall. Se *LIS-plan kapitel 5*.

I ett första steg bedömdes områdenas lämplighet för utveckling av bostäder eller verksamheter utifrån nationella, regionala och kommunala underlag kopplat till bland annat befintlig infrastruktur, risk för ras och skred, natur- och kulturvärden, det rörliga friluftslivet, översvämningskarteringar, jordartskartor, lokalisering i förhållande till befintlig bebyggelse och bebyggelsestruktur. Vid kalkylering av antalet tomter som LIS-området kan inrymma har en mall där en standard villatomt utgör 1500 m² använts.

Varje område har sedan inventerats på plats i fält för att göra en fördjupad bedömning av områdenas lämplighet med fokus på naturvärden, kulturvärden, vatten, geologi och sociala värden.

Utifrån den bedömning som gjorts med hjälp av givna underlag samt den inventering som utförts i fält av LIS-områdena så har en hållbarhetsbedömning upprättats för vart och ett av områdena. Bedömningen utgår ifrån kommunens politiska strategiska vägval för den översiktliga planeringen samt social, ekologisk (miljömässig) och ekonomisk hållbarhet. Då hållbarhetsbedömningarna utförts har det strategiska vägvalet för den översiktliga planeringen "Unik identitet" bortsetts ifrån då kännedom om det unika och kommunens identitet setts som lokal och svår för en utomstående part att bedöma. Bedömningarna redovisas i tabellform vid respektive huvudområde. Tabell 1 nedan visar de kategorier som använts vid hållbarhetsbedömning.

Tabell 1. Översikt över de kategorier som använts vid hållbarhetsbedömning.

Hållbarhetsbedömning
Ingen effekt
Positiv effekt
Ringa negativ effekt
Viss negativ effekt
Hög negativ effekt

Hållbarhetsbedömningarna har renderat i rekommendationer för utvecklingen av LIS-områdena där vissa av dem ses kunna utvecklas för bebyggelse och anläggningar utan förbehåll medan andra områden kanske behöver utvecklas tillsammans med fler LIS-områden för att tjäna sitt syfte; landsbygdsutveckling.

För vart och ett av de sju tätortsområdena har en översiktskarta med samtliga LIS-områden tagits fram. Områdena har markerats enligt skalan lämpligt (grön), lämpligt med anpassning (orange) och ej lämpligt (röd), se Tabell 2. Lämpligheten är ett resultat av den hållbarhetsbedömning som gjorts av varje LIS-område. Samtliga områden som bedömts som ej lämpliga (röd) har lyfts ur LIS-planen och finns i Bilaga 1 - Bortvalda alternativ. För att lättare kunna identifiera lämpligt användningsområde för respektive LIS-område har

följande förkortningar använts i kartorna: B för bostäder, Z för verksamheter, C för centrum, h för hänsyn och f för förtätning.

För utförlig beskrivning se teckenförklaring i ÖP 2040 avsnitt 3.2.2

Tabell 2. Färgskala för bedömning av lämplighet för LIS-område.

Bedömning LIS-områden
Lämpligt
Lämpligt med anpassning
Ej lämpligt

I följande kapitel ges en beskrivning av varje områdes förutsättningar, karaktär och kvaliteter i text och bild¹. Hållbarhetsbedömningen redovisas efter beskrivningen av varje område och därefter följer en slutsats och kommentar kring fortsatt utveckling av respektive LIS-område.

I kapitel 6 ställs varje delområde mot Sveriges nationella miljömål för att utvärdera varje delområdes eventuella väsentliga miljöeffekt. Det görs i syfte att uppfylla de krav som ställs för en liten miljökonsekvensbeskrivning.

3.1 Planprocessen

När ett tematiskt tillägg till översiktsplan förnyas eller ersätts börjar processen med att kommunen arbetar fram ett preliminärt förslag. Därefter skickas förslaget ut på samråd vilket gjordes under hösten 2021 tillsammans med den kommuntäckande översiktsplanen Öp 2040. Det innebär att kommunen samråder planförslaget med kommuninvånarna, grannkommuner, regionplaneorgan, myndigheter och föreningar. Syftet med samrådet är att de inkomna synpunkterna ska förbättra förslaget samt ge möjlighet till insyn och påverkan. Samrådet har skett genom hybridmöten (med både fysisk och digital medverkan) på varje större tätort, myndighetsmöten, hemsida och annonsering. Efter genomfört samråd upprättades en samrådsredogörelse *För mer information se LIS-plan kapitel 7*. De bemötanden som gjorts i samrådsredogörelsen ligger till grund för de förändringar som gjorts i granskningshandlingarna. Fördröjningen i tid beror på många synpunkter som inkom under samrådet behövde kommunen tid att bearbeta. Granskningen har skett under sommaren 2023. Därefter begärde kommunen ett reviderat granskningsyttrande från Länsstyrelsen. Ett särskilt utlåtande har upprättats för att sammanställa alla inkomna yttranden under granskningstiden och kommunens bemötanden. *Se LIS-plan kapitel 8 för mer information*. Kommunen räknar med att anta planen i december 2023. Därefter vinner LIS-plan tätorter laga kraft.

Framtagande av en LIS-plan följer samma demokratiska planprocess som en översiktsplan med samråd, granskning, antagande och laga kraft. Då många synpunkter inkom under samrådet så valde kommunen att arbeta om *LIS-planen vilket redovisas i avsnitt 7.1*. De reviderade granskningshandlingarna i version 1.3 redovisar ytterligare förtydliganden som har gjorts efter den första granskningen. Version 1.4 är antagandehandlingen.

De ändringar som gjorts i version 1.3 beskrivs i detalj i avsnitt 8.1.

Efter granskningen av LIS-plan tätorter under hösten 2023 har Gagnefs kommun haft anledning att ändra planförslaget i version 1.3. Ändringarna är ett förtydligande av kommunens kommande utredningar och planprocesser samt redaktionella ändringar. Huvudregeln gäller endast att kommunen kan göra mindre justeringar av planförslaget.

¹ Samtliga bilder under områdesbeskrivningar i rapporten är tagna av AFRY under inventering i fält.

Om ändringen av planförslaget är väsentlig ska en ny offentlig granskning genomföras. Justeringar som har gjorts är till för att tydliggöra kommunens framtida fysiska planering inom LIS-områdena genom förtydligande av vilka lagar och regler som gäller och innebär **inte** en väsentlig förändring av förslaget.

PBL 5 kap 25 §

Om kommunen efter granskningstiden ändrar sitt förslag väsentligt, ska kommunen låta granska det ändrade förslaget enligt 18 § första och andra styckena samt 19–24 §§. Om kommunen bedömer att förslaget är ett sådant som avses i 7 § och det inte har kungjorts tidigare, ska kommunen dessutom kungöra det ändrade förslaget på det sätt som anges i 11 d §. Det som sägs om samrådstid i 11 d § ska då i stället avse granskningstid. Lag (2020:76).

4 Genomförande

Genomförandetiden för LIS-plan tätorter är fram till år 2040. De mål och riktlinjer som fastslagits i ÖP 2040 gäller även för LIS-planen.

Översiktsplanering är en levande process. Varje mandatperiod ska översiktsplanen aktualitetsförklaras och från april 2020 finns även kravet på att ta fram en planeringsstrategi som redovisar i vilka aspekter översiktsplanen är aktuell och var den behöver uppdateras. Det är en fördel om planeringsstrategin fokuserar på måluppfyllelse, det vill säga att översiktsplanens mål och rekommendationer kan stämmas av mot relevanta nationella, regionala och kommunala mål. Uppdatering av tematiska tillägg till översiktsplanen exempelvis LIS-plan tätorter kommer också tas med i planeringsstrategin.

För mer information om genomförande se kapitel 1.3.7 ÖP 2040.

LIS-plan tätorter påverkas också av andra strategiska planer och program som tas fram. Några exempel av nya planeringsdokument som kommunen kommer arbeta för att ta fram enligt ÖP 2040 är:

- Arkitekturprogram
- Energi- och klimatplan med inriktning förnyelsebar elproduktionsplan
- Grön infrastrukturplan
- Cykelplan
- Kulturmiljöprogram
- Trafikstrategi
- Vattentjänstplan

En annan viktig del i ett genomförande är kopplingen till planläggning och bygglovshantering samt strategiskt inköp av mark. Översiktsplanen kan ge förutsättningar för exempelvis bebyggelse men det är först när marken planläggs som det blir juridiskt genomförbart.

För mer information om bebyggelse se ÖP 2040 avsnitt 3.2.2

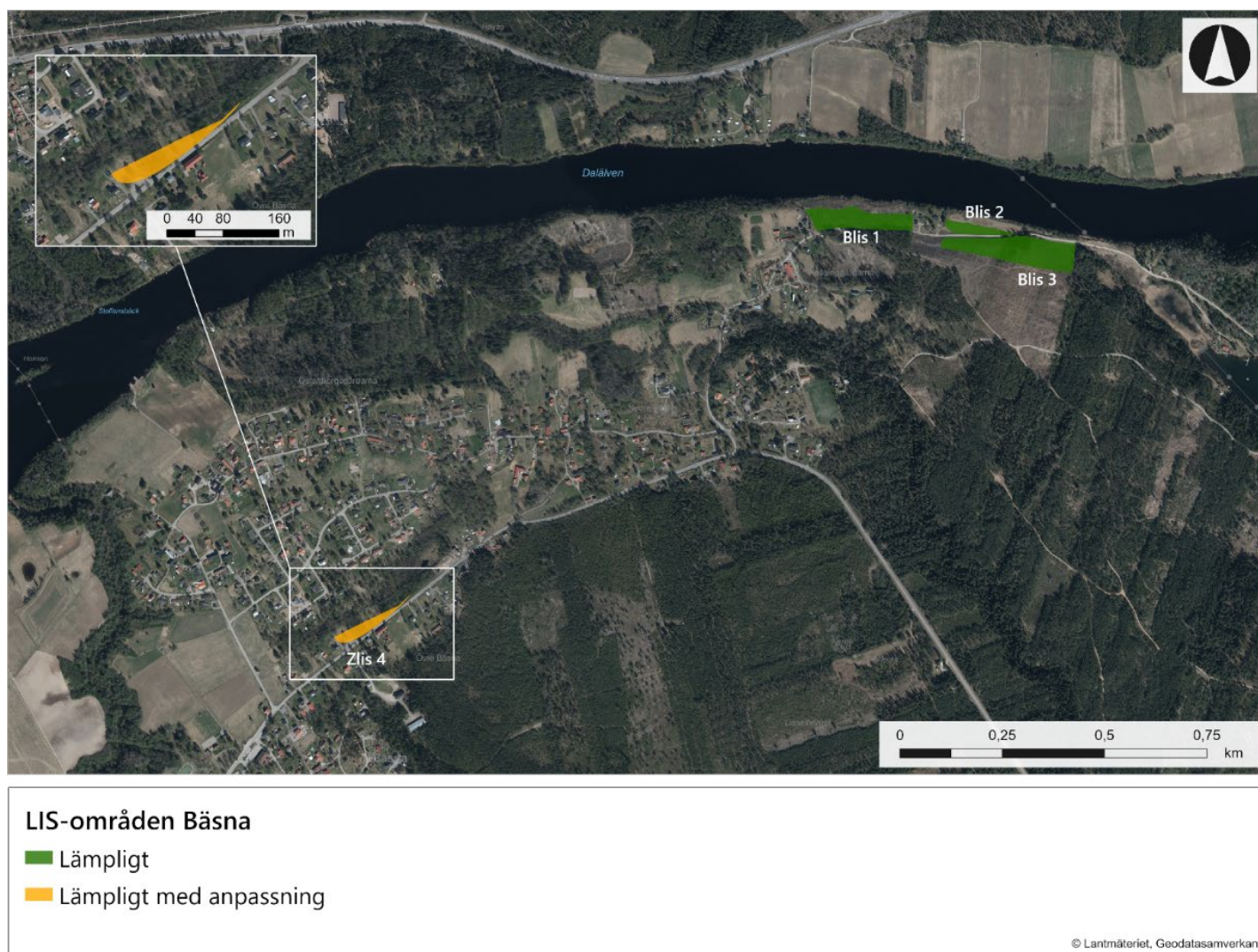
5 Områdesbeskrivningar

För ökad läsbarhet så har alla LIS-områden indelats i delområden inom huvudområden. Huvudområdena är Gagnefs kommuns tätorter och redovisas i bokstavsordning. Under varje huvudområde finns en kartbild som visar delområdena inom det huvudområdet. Därefter kommer en kort beskrivning sedan förutsättningar och hållbarhetsbedömning av varje delområde i ordning efter deras områdesnummer.

För mer information om naturmiljö se kapitel 2.3 ÖP 2040.

5.1 Bäsna

I och runt Bäsna har fyra LIS-områden undersökts, se Figur 4. Delområde 1–3 är belägna i nordöstra Bäsna mot Dalälven och är tänkta för bostäder och delområde 4 i mer centrala delar är för centrumutveckling eller kommers. En översikt över delområdenas hållbarhetsbedömning kan ses i nedanstående tabell, Tabell 3.

Figur 4. Översikt över LIS-områden, Bäsna.

Kommunala strategiska vägval för ÖP 2040	Gagnef kommuns identitet	Växande kommun	Förtätning	Öppen mark	Tätortsnära skog
Delområde 1	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt
Delområde 2	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt
Delområde 3	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt
Delområde 4	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt

Tabell 3. Delområden inom Bäsna och Gagnefs kommuns politiska strategiska vägval.

5.1.1 Särskild hänsyn i delområden 1-3

Delområde 1-3 ingår i Bäsna och Lennhedens vattenskyddsområden. Vid bebyggelse av området ska Lennheden vattens föreskrifter följas och åtgärder vidtas för att förhindra förorening av vattenförekomsten. Bäsna vattenskyddsområde är under revidering vilket gäller både kartan och föreskrifterna. Alla tre delområden berörs av område med förutsättningar för skred i finkornig jordart enligt SGU:s kartering. För att minimera riskerna i samband med ändrad markanvändning från skogsmark till mark för bostäder kommer området detaljplaneläggas. I detaljplanen kan man säkerställa att bestämmelserna i skyddsföreskrifterna beaktas vid exploatering.

Detaljplaneläggningen innebär att kommunens verksamhetsområde för dricksvatten och spillvatten kommer att utökas, och både nya och befintliga byggnader i planområdet ansluts därmed till allmänt VA.

Några enskilda spillvattenanläggningar eller andra åtgärder i strid mot vattenskyddsområdets föreskrifter 20 FS 2018:19 kommer inte medges.

Kommunen bedömer att de utpekade områdena kan användas för byggande av bostäder, så länge säkerheten för vattenförekomsten beaktas i varje steg i processen. Det innebär att särskild hänsyn behöver tas till risken att föroreningar läcker ut i vattenförekomsten i varje steg i processen.

Miljökvalitetsnormer beslutas av Vattenmyndigheten och definierar den kemiska och ekologiska statusen som inte får försämrats.

Syftet med miljökvalitetsnormerna är att:

- förbättra
- skydda
- bevara
- inte försämma vattenkvaliteten

I miljöbalken används miljökvalitetsnormer (MKN) som mått på den kvalitet som ska uppnås i vattenmiljön och som verktyg för att förbättra och bibehålla kvaliteten i vattenmiljön. Här spelar tillsynen en viktig roll.

MKN gäller på vattenförekomstnivå, alltså för vattenförekomsten som helhet. Alla vatten är inte vattenförekomster.

Kommunens bedömning är att om ovanstående metod beaktas i det fortsatta arbetet med detaljplaner så kommer miljökvalitetsnormen för både grund och ytvatten klaras inom samtliga Lis områden. I vissa områden kommer ytterligare utredningar i detaljplaneskedet behöva göras för att säkerställa att MKN klaras.

Gagnefs kommuns LIS-plan avser planläggning för bostäder för delområde 1–3 i Bäsna. Då annan verksamhet bedöms kunna påverka MKN negativt.

Bäsna - Delområde 1

Beskrivning

Öppet område söder om Dalälven i Bäsna. Området är avverkat och ligger högt beläget från Dalälven men kan på vissa ställen vara något blött. Buller förekommer från E16 på andra sidan älven. Delområdet har en yta av cirka 11 250 m² vilket ger cirka åtta standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet mellan befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår och även om området idag är öppen mark så är det under igenväxning då det är för litet för att brukas på ett modernt rationellt sätt. Delområdet ligger även i kant med område som är utpekade som bevarandeområde för natur och friluftsliv.

Förutsättningar

Natur I området finns mycket uppväxande sly och ett glest bestånd av likåldrig medelålders björk. Området har avverkats. Vid strandzonen till Dalälven finns mycket död ved, både naturlig och fälld, främst av salix.	Kultur Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Geologi Området är högt beläget från Dalälven och strandzonen är en brant ner mot älven. Marken består framför allt av svämningssediment/sand och en liten del av den sydvästra delen av området består av isälvsediment enligt SGU:s jordartskarta. Vid detaljplanläggning måste de geotekniska förutsättningarna undersökas eftersom det kan finnas stabilitetsproblem.	Vatten Området ligger inom Bäsna och Lennhedens vattenskyddsområde. Området ligger inom riskzon för dammbrott, vilket betyder att det riskerar att översvämmas om dammbrott skulle ske. Risken anses vara mycket liten. Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar.	Sociala värden Området ligger inom ett befintligt bostadsområde efter Hemtjärnsvägen. Den anslutande grusvägen kan behöva förstärkas om byggtrafik ska ta sig fram. Området ligger ca 2,8 km från byns förskola och skola.
--	--	---	---	--

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet Utan betydande ekologiska samband förutom närmast älven där det finns strandskog i slänten. Området har i övrigt låga naturvärden och består av igenväxande åkermark.	Ekonomisk hållbarhet Eftersom delområdet ingår i Bäsna vattenskyddsområde så ska föreskrifter för byggnation följas. Området är inte anslutet till kommunalt VA-nät. Vägen kräver underhåll eller förstärkningsåtgärder. Området är plant och lämpligt att bebygga. Tillsammans med område 2 och 3 kommer utbyggnation bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service.	Social hållbarhet Området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och naturupplevelser. Tillsammans med område 2 och 3 skulle utbyggnation bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet. Inga värden för kulturmiljön riskerar att påverkas.
--	---	--

**Bäsna delområde 1 bedöms som lämpligt LIS-område.
Delområde 1,2 och 3 bör ses som en helhet.**

Bild och karta

Bäsna - Delområde 2

Beskrivning

Öppen mark söder om Dalälven i Bäsna. Delområdet har en yta av cirka 3340 m² vilket ger cirka två standard villatomter. Enskilt har delområdet ej bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Sammantaget med delområde 1 och 3 samt möjlighet att bebygga marken utanför strandskyddat område kan det nya bostadsområdet bidra till en växande kommun. Delområdet ligger mellan befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår och även om området idag är öppen mark så är det för litet för att brukas på ett modernt rationellt sätt. Delområdet ligger även i kant med område som är utpekade som bevarandeområde för natur och friluftsliv.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Öppen gräsmark högt beläget från Dalälven. Gräsmarken slås troligen och det finns en del uppväxande sly. Vid strandzonen finns en trädridå av framför allt granar men även al och salix. Förekomst av mycket döda avverkade kvistar och sly vid strandkanten. Några äldre träd av björk och salix. Trädridån är nyttig för fåglar då det kan fungera som gömställe i det i övrigt öppna landskapet vid Dalälven. Fåglar kan även använda ridån för att leta efter föda varpå trädridån bör bevaras. Trädridån fungerar också som erosionsskydd mot ras och skred i den branta terrängen ner mot älven.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämning ar.	Området är högt beläget från Dalälven och strandzonen är en brant ner mot älven. Marken består framför allt av svämningssediment/sand och en liten del av den östra delen av området består av isälvsediment enligt SGU:s jordartskarta. Vid detaljplanläggning måste de geotekniska förutsättningarna undersökas eftersom det kan finnas stabilitetsproblem.	Området ligger inom Bäsna och Lennhedens vattenskyddsområde. Området ligger inom riskzon för dammbrott, vilket betyder att det riskerar att översvämmas om dammbrott skulle ske. Risken anses vara mycket liten. Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar.	Området ligger inom ett befintligt bostadsområde efter Hemtjärnsvägen. Den anslutande grusvägen kan behöva förstärkas om byggtrafik ska ta sig fram. Området ligger ca 2,8 km från byns förskola och skola.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Utan betydande ekologiska samband förutom närmast älven där det finns strandskog i slänten. Området har i övrigt låga naturvärden och består av åkermark med vallodling.	Eftersom delområdet ingår i Bäsna vattenskyddsområde så ska föreskrifter för byggnation följas. Området är inte anslutet till kommunalt VA-nät. Vägen kräver underhåll eller förstärkningsåtgärder. Området är plant och lämpligt att bebygga. Enbart tillsammans med område 1 och 3 kommer utbyggnation bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service. I sig själv är området för litet för att ge den positiva effekten för utveckling.	Området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och naturupplevelser. Tillsammans med område 1 och 3 skulle utbyggnation bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet. Inga värden för kulturmiljön påverkas.

**Bäsna delområde 2 bedöms som lämpligt LIS-område.
Delområde 1,2 och 3 bör ses som en helhet.**

Bild och karta

Bäsna - Delområde 3

Beskrivning

Blandskogsområde i brant söder om Dalälven i Bäsna. I området finns flera större stigar och skogsområdet utgör en trevlig miljö med mycket fågelkvitter. Delområdet har en yta av cirka 17 750 m² vilket ger cirka 12 standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet mellan befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet ligger i skogsmark och tar ej öppen mark i anspråk. Delar av delområde 3 består av mark utpekad som bevarandeområde för natur och friluftsliv.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Del av området som är beläget närmast Dalälven är en brant med blandskog. Blandskogen domineras av gran, björk och tall. Förekomst av en del block samt liggande- och stående död ved. Mycket småfågelkvitter noterades i branten vid inventeringstillfället. Ovanför branten finns partier med produktionsskog med ung tall. Flera stigar korsar området där de också möts i centrum av området.	Ingen förekomst av kultur - eller fornämnningar.	Området är högt beläget från Dalälven och marken består av isälvsediment enligt SGU:s jordartskarta. Vid detaljplanläggning måste de geotekniska förutsättningarna undersökas eftersom det kan finnas stabilitetsproblem i delområdet.	Området ligger inom Bäsna och Lennhedens vattenskyddsområde. Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar.	Området ligger inom befintligt bostadsområde på Hemstjärnvägen. Skola och förskola ligger ca 2,8 km från området i centrala Bäsna. Flera anslutande vägar finns tillgängliga. Hemstjärnvägen ligger nedanför branten men det förekommer fler mindre vägar som leder till området söderifrån. Dessa grusvägar är i dåligt skick och behöver förstärkas om byggmaskiner ska kunna ta sig fram. En del buller förekommer från E16, vilket kan anses som störande. Inom området finns flera större stigar och skogen uppfattas som trevlig att vistas i.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Området skär av skogspartiet varpå en spridningskorridor i östvästlig riktning bör åstadkommas, till exempel en allé längs vägen eller längs vattendraget/ bäcken söder om vägen. Området består till stor del av planterad tallskog vilket visar på låga naturvärden. Branten i nordlig riktning ner mot vägen består av blandskog och även den med låga naturvärden.	Eftersom delområdet ingår i Bäsna vattenskyddsområde så ska föreskrifter för byggnation följas. Området är inte anslutet till kommunalt VA nät. Vägen kräver underhåll eller förstärkningsåtgärder. Området är delvis plant och lämpligt att bebygga. Tillsammans med område 1 och 2 kommer utbyggnation bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service.	Området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och naturupplevelser. Utveckling i området skulle kunna ge negativ påverkan på friluftslivet då flera vandringsleder går genom området. Tillsammans med område 1 och 2 skulle utbyggnation bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet. Inga kända värden för kulturmiljön påverkas.

**Bäsna delområde 3 bedöms som lämpligt LIS-område.
Delområde 1,2 och 3 bör ses som en helhet.**

Bild och karta

Bäsna - Delområde 4

Beskrivning

Fuktigt och öppet område som består av mycket vass och ett glest bestånd av björk. Två vattendrag finns inom området och är beläget i en lågpunkt. Delområdet har en yta av cirka 3600 m² vilket motsvarar cirka två standard villatomter. Delområdet främjar målet en växande kommun då det möjliggör verksamheter. Delområdet ligger även mellan befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet kommer ej i betydande mening ta bort tätortsnära skog. I den befintliga byggnadsplanen har grönområdet inom delområdet kvar strandskyddet.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Fuktigt och öppet område som centralt består av mycket vass. I partier finns det glesa bestånd av likåldrig medelålders björk. Vid den nordvästra sidan mot Dalälven finns ett vattendrag. Vattendragets kantzoner består framför allt av sly men det förekommer även annan växtlighet. En del naturlig liggande död ved korsar vattendraget. Det finns även ett mindre vattendrag i områdets västra del. Området är påverkat från närbelägna bostadsfastigheter och har nyttjats för tippning och eldning av trädgårdsavfall. Inom delområdet finns ett stort bestånd av den invasiva arten jättebalsamin. Vid schaktning av jordmassor behöver hänsyn tas till detta.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Marken består främst av postglacial sand men även glacial silt och en liten del kärrtorv enligt SGU:s jordartskarta. Området ligger i en lågpunkt och är översvämningskänsligt under höst/vår vid större vattenflöden.	Grundvattenkapa -citeten bedöms som tämligen goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar inom området dock finns det en brunn i nära anslutning till området.	Området ligger tämligen centralt i Bäsna efter Bäsnavägen med kort avstånd till skola och förskola. I närheten finns även stigar och vandringsleder.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Området har låga naturvärden men är ett grönstråk med vattendrag genom ett bostadsområde som skulle kunna utvecklas längs med vattendraget i östvästlig led. Mindre hackspett har observerats vid bostadsområdet norr om vattendraget. Förslagsvis kan biotopvård genomföras mellan delområdet och bostäderna norr om området, exempelvis gräva om bäcken till meandrande form eller placera ut fågelholkar.	Området är anslutet till kommunalt VA-nät, är plant och lämpligt att bebygga men det kommer krävas vissa geotekniska förstärkningsåtgärder. Exploatering kommer bidra till näringsutveckling och utvecklad kommersiell service.	Planläggning av området för verksamhet kommer bidra till att öka attraktiviteten i Bäsna. Delområdet är idag planlagt varpå ändring eller ny detaljplan behövs om strandskyddets syften ska uppfyllas alternativt om strandskyddet ska upphävas.

Bäsna delområde 4 bedöms som lämpligt LIS-område med anpassning.

Bild och karta

5.2 Dala-Floda

I och runt Dala-Floda har fyra delområden undersökts, se Figur 5. Delområde 1 utgör verksamhetsutveckling och inom delområde 2, 3 och 4 planeras bostäder. En översikt över delområdenas hållbarhetsbedömning kan ses i nedanstående tabell, Tabell 4.

LIS-områden Dala Floda

- Lämpligt
- Lämpligt med anpassning

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 5. Översikt över LIS-områden, Dala-Floda.

Tabell 4. Delområden inom Dala-Floda och Gagnefs kommuns politiska strategiska vägval.

Kommunala strategiska vägval för ÖP 2040	Gagnef kommuns identitet	Växande kommun	Förtätning	Öppen mark	Tätortsnära skog
Delområde 1	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt	Positiv effekt
Delområde 2	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt
Delområde 3	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt
Delområde 4	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt

5.2.1 Särskild hänsyn i Dala-Floda

Välj kartlager Miljö, hälsa och säkerhet för mer om översvämningar

Välj kartlager Kultur och bebyggelse för mer om kulturmiljöklass

FÖP Djurås – användarguiden till kartan – Gagnefs Kommun

Eftersom delområde 1-3 ligger vid Flosjön behöver risken för översvämning hanteras i följande planläggning. År 1986 skedde en större översvämning vilket lett till att kommunen skapat ett kartlager för utbredningen av den översvämningen plus 10 cm. Annan översvämningskartläggning har endast gjorts längs med älvarna utan att ta hänsyn till hur biflöden och angränsande sjöar påverkas.

För delområden 1-3 finns det mindre områden i det föreslagna LIS-områdena som riskerar att översvämmas. Vid planläggning kan ytterligare utredningar göras och mark kan avsättas för dagvattenhantering, skyfallshantering och naturmark.

Flera platser i Dala-Floda har utsetts till områden med värdefull kulturmiljö enligt ÖP 2040. Stor hänsyn ska tas vid planläggning av närliggande områden till den rådande bebyggelsetraditionen inklusive den befintliga bebyggelsestrukturen.

Flosjön och Västerdalälven är populära rekreationsområden. Flertalet stigar och leder finns som används flitigt. Vid planläggning behöver utformningen av bebyggelsen ta stor hänsyn till hur marken används idag och säkerställa att stigar och leder får finnas kvar.

Dala-Floda - Delområde 1

Beskrivning

Gammalt industriområde vid Flosjön. Delområdet har en yta av cirka 16 400 m² vilket motsvarar cirka 11 standard villatomter. Delområdet främjar målet en växande kommun då det möjliggör verksamheter. Även så ligger delområdet inom befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet kommer ej i betydande mening ta bort tätortsnära skog eller påverka öppen mark.

Förutsättningar

Natur Området är en gammal tillverkningsindustri angränsande till Flosjön. I strandkanten finns ett bestånd med ung gran och sly. Marken är plan och ett stängsel löper runt området.	Kultur Förekomst av boplat, sandstrand.	Geologi Marken i området består av utfyllnad.	Vatten Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar inom området. Delområdet berörs av risk för översvämning vid högsta beräknade flöde och till viss del påverkas området även av 100- och 200-årsflöde.	Sociala värden I närheten av området finns en idrottsplats.
---	---	---	---	---

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet Området hyser generellt låga naturvärden då det är ett gammalt industriområde och är därför till största del asfalterat. Bedömt som z-lis då det inte lämpas som b-lis. Området är ett gammalt sågverksområde med dopping och miljöfarliga ämnen. Föreläggande om sanering av området pågår. Vid byggnation ska hänsyn tas till översvämningsrisker.	Ekonomisk hållbarhet Området är anslutet till kommunalt VA-nät och vägen är bra. Det är plant och lämpligt att bebygga/exploatera industri eller liknande. Utbyggnation kommer att bidra till näringsutveckling och utvecklad kommersiell service.	Social hållbarhet Inom området finns ett fynd av en boplat vilket bör undersökas vidare. Planläggning av området för verksamhet kommer bidra till att öka attraktiviteten i Dala-Floda.
---	--	---

Dala Floda delområde 1 har bedömts till lämpligt LIS-område med anpassning främst med avseende på den miljöförorenande verksamhet som funnits inom området men även sett till fynd av en boplat vilket bör undersökas vidare.

Bild och karta

Dala-Floda - Delområde 2

Beskrivning

Blockig barrskog vid Flosjön. Delområdet har en yta av cirka 10 450 m² vilket ger cirka sju standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet ligger i skogsmark och tar ej öppen mark i anspråk och är beläget i kant med område som är utpekade som tätortsnära skog.

Förutsättningar

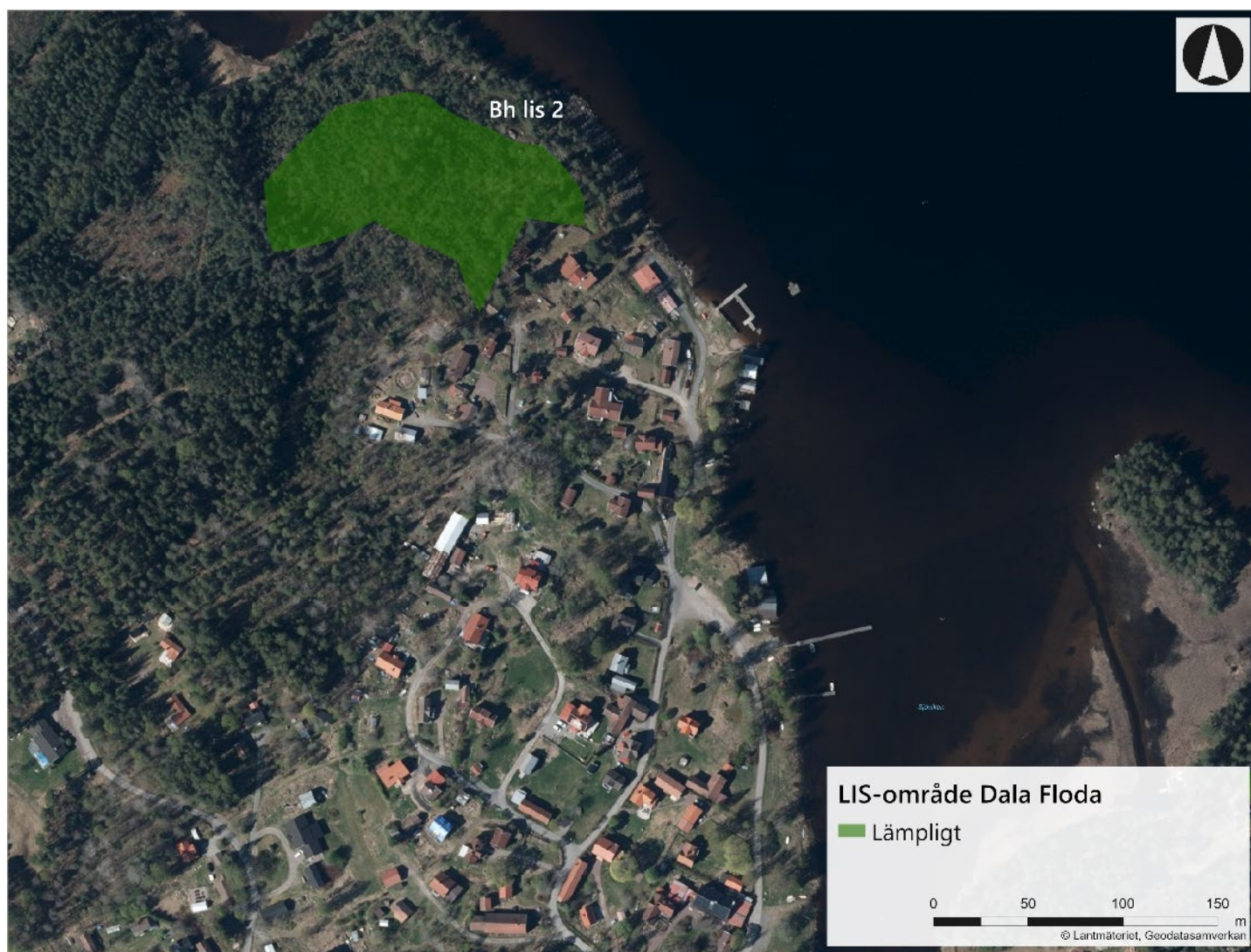
Natur Området består i strandzonen av en blockig barrblandskog med en del lövinslag. En del äldre träd, död ved och mossklädda block. De sydvästra delarna består av ung produktionsskog. I området i strandzonen ligger båtar och en del mindre stigar tyder på att området används. Sydöst om området finns ett bostadsområde, en båtplats samt badbrygga.	Kultur Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar. Kulturvärden i Syrholen som är av klass 1 - nationellt intresse, i ÖP 2040. Långsträckt by.	Geologi Marken består av morän.	Vatten Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar inom området. Delområdet berörs av risk för översvämning vid högsta beräknade flöde och till viss del påverkas området även av 100- och 200-årsflöde.	Sociala värden Området är mycket vackert beläget vid sjön och i närheten finns båt- och badplats samt en idrottsplats.
--	--	---	---	--

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet Utan betydande ekologiska samband samt låga naturvärden. Vid byggnation ska hänsyn tas till översvämningsrisker.	Ekonomisk hållbarhet Området kan enkelt anslutas till kommunalt VA-nät. Området är lämpligt att bebygga, dock delvis blockigt. En utbyggnation kommer bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service.	Social hållbarhet Området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och naturupplevelser. Utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet. Krav på byggnadsform av byggnader och vägar då området är av intresse för kulturvärden, långsträckt by.
---	--	---

Dala Floda delområde 2 bedöms som lämpligt LIS-område. Krav bör ställas på att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig bebyggelse i omkringliggande område. Detta då omkringliggande bebyggelse i ÖP 2040 klassats som värdefull kulturmiljö och ska skyddas genom områdesbestämmelser.

Bild och karta

Dala-Floda - Delområde 3

Beskrivning

Tallskogsområde med närhet till Flosjön. Stora delar består av avverkningsområden. Delområdet har en yta av cirka 9400 m² vilket ger cirka sex standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även då delområdet ligger i kant med bebyggelse. Delområdet ligger i skogsmark och tar ej öppen mark i anspråk och är beläget i kant med område som är utpekade som tätortsnära skog.

Förutsättningar

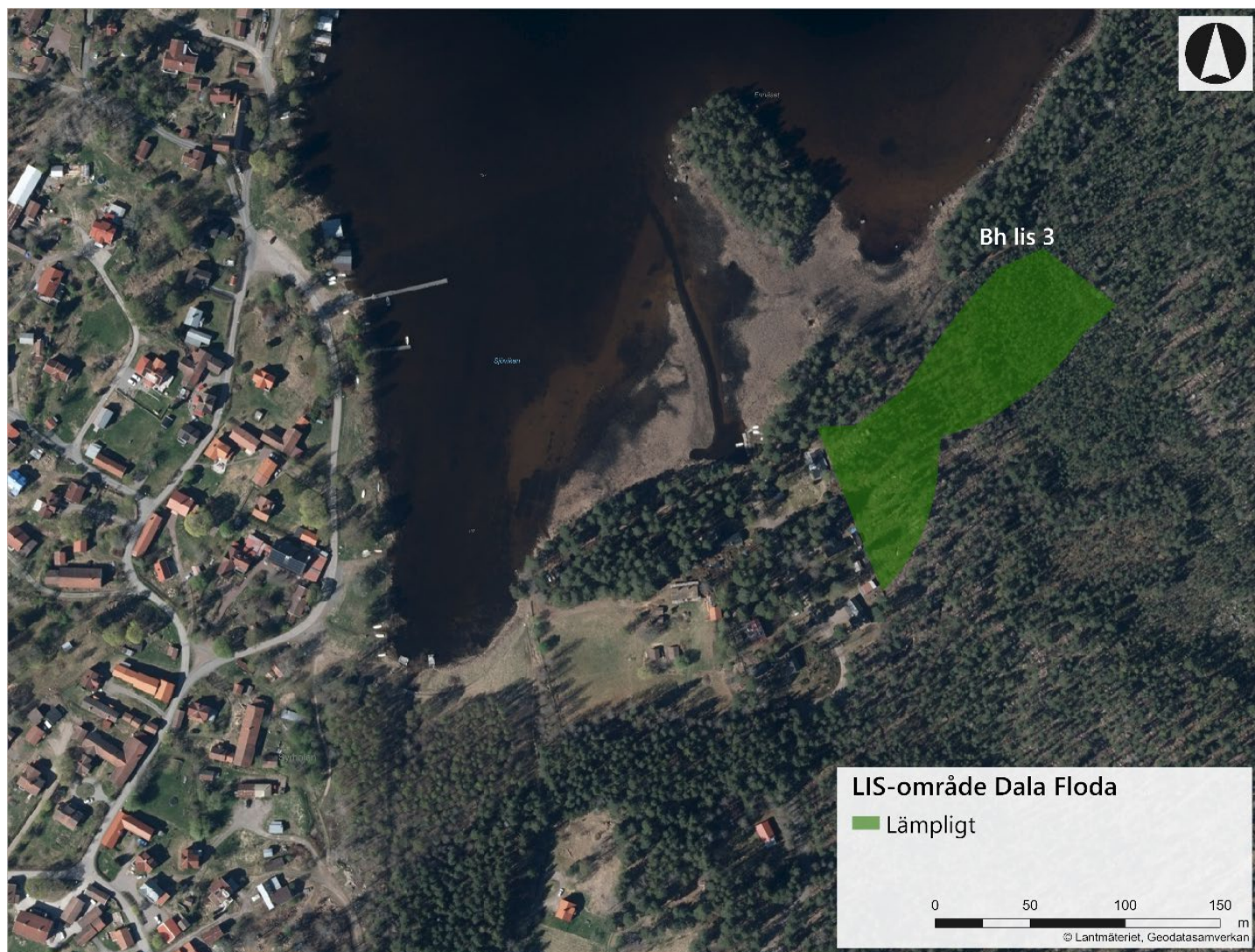
Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Stort område där en stig löper genom en vacker tallskog i strandzonen intill Flosjön. Större delar av området är avverkat där stubbar och ved ligger kvar. Andra delar består av ung uppväxande produktionsskog. Spår av maskiner finns i hela området. Närmast Flosjön i strandzonen är naturen vacker med tallskogskänsla. En båtplats finns i den västra delen av området. Trädsiktet domineras av tall men det förekommer även gran, björk och en. Marksiktet består framför allt av lingon, blåbär och ljung.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämning ar.	Marken består i hela området av landformen moränbacklandskap, kullig morän. Ytan är storblockig och jordarten är morän.	Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund enligt SGU:s databas. En befintlig brunn är inlagd i SGU:s databas för brunnar inom området. Dock finns en brunn i närheten av området. Området saknar utbyggd VA-infrastruktur. Inga planer finns på utbyggnad i området i dagsläget. Delar om området riskerar att översvämmas.	Utbyggnation av området skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden, bibehållen eller utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet samt förstärker möjligheten till friluftsliv. Nära området går flera stigar och området är en del av ett större rekreationsområde, Flosjön.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Utan betydande påverkan på ekologiska samband. Området hyser låga naturvärden på grund av att det domineras av produktionsskog. Strandskyddets syften kan uppfyllas. Eftersom delar av området riskerar att översvämmas kommer framtida bebyggelse ta hänsyn till det.	Området kan försörjas med kommunalt vatten från intilliggande Enäsvägen. Utbyggnad av spillvattenförsörjning kräver en större investering. LIS-området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och sjö. Området består av jordlagret morän och är lämpligt att bebygga. En utbyggnation av området kommer bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service.	Utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet för boende. Vid planläggning bör stor hänsyn tas till rekreationsvärden och befintliga stigar.

Dala Floda delområde 3 bedöms som lämpligt LIS-område.

Bild och karta

Dala-Floda - Delområde 4

Beskrivning

Produktionsskog med stora höjdskillnader väster om väg. Delområdet har en yta av cirka 26 800 m² vilket ger cirka 18 standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även då delområdet ligger i kant med befintlig bebyggelse. Delområdet ligger i skogsmark och tar ej öppen mark i anspråk och är beläget i kant med område med tätortsnära skog.

Förutsättningar

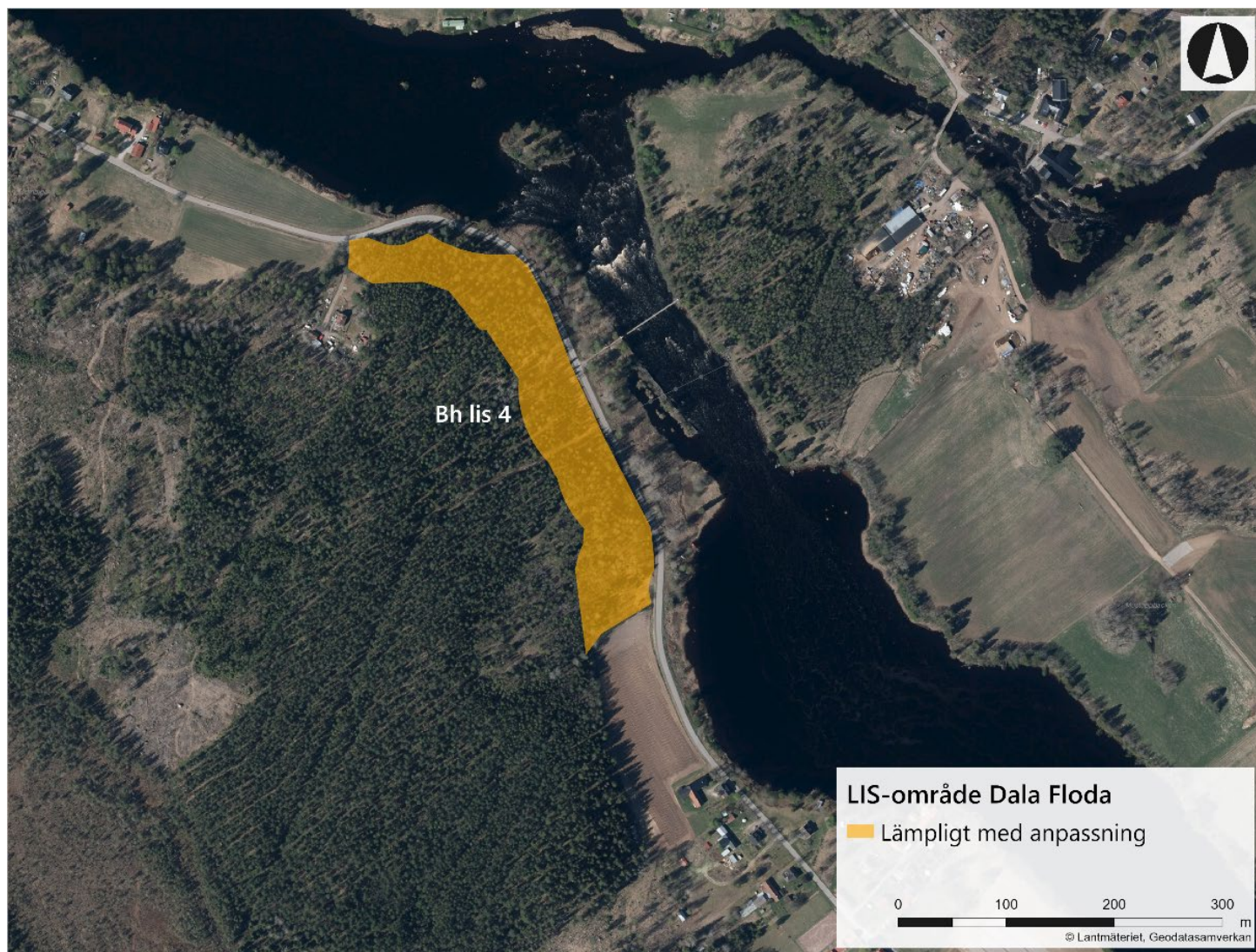
Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Området ligger framför allt i en brant med blockig barrblandskog. Träskiktet domineras av tall och gran med lövinslag. Markskiktet består av blåbär, lingon och ljungr. Förekomst av mossklädda block och lite död ved. En asfalterad väg löper intill västerdalälven och strandzonen består främst av vass och ett glest bestånd av björkar. I området finns "kärleksstigen" som nyttjas av allmänheten. Vid kärleksstigen finns vass, björk, en och gran. Västerdalälven forsar och över älven finns en gångbro.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningsar.	Marken i området består av morän.	Grundvattenkapaciteten bedöms som tämligen goda i berggrund enligt SGU:s databas. En befintlig brunn är inlagd i SGU:s databas för brunnar inom området. Området saknar utbyggd VA-infrastruktur. Inga planer finns på utbyggnad i området i dagsläget.	Utveckling av området skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden. Kulturmiljön påverkas inte och skola, vård och omsorg finns i närhet.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Det finns en betydande påverkan på ekologiska samband då det finns ett spridningssamband över älven med skogsområden. Området i sig hyser låga naturvärden. Strandskyddets syften kan uppfyllas. Vid planläggning behöver särskild hänsyn tas till rekreationsvärden.	Området bedöms olämpligt för VA-utbyggnad men ledningsförläggning bör kunna göras i Hagvägen. Bortledning av spillvatten kommer ej kunna ske med självfall och behov av pumpning föreligger. LIS-området bidrar till en mångfald av attraktiva boenden med tillgång till friluftsliv och närhet till älven. Området består av jordlagret morän och är lämpligt att bebygga. En utbyggnation av området kommer bidra till näringsutveckling, utvecklad kommersiell service och utvecklad offentlig service.	Utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service; skola, omsorg mm, i närområdet för boende. Inga kulturvärden finns dokumenterade. Det är av vikt att utformning av det nya bostadsområdet regleras i detaljplan och följer historiska bebyggelsemönster.

Dala Floda delområde 4 hyser rekreationsvärden och ekologiska samband men bedöms som lämpligt LIS-område om anpassning för detta sker. Delområdet är avdelat från älven av en väg. Vägen är av mindre art än vad som gör möjligt att åberopa som särskilt skäl.

Bild och karta

5.3 Djurmo Sifferbo

Inom huvudområde Djurmo Sifferbo har tre delområden undersökts. Av de undersökta delområdena har samtliga utsetts som ej lämpligt LIS-område. Ett delområde ligger längre bort än 100 meter från strandlinjen och därmed utanför gränsen för LIS-område. De övriga delområdena anses ej vara lämpliga LIS-områden. Samtliga delområden är för bostäder och en kortare beskrivning och dess lokalisering återfinns i Bilaga 1.

5.4 Djurås

Figur 6. Översikt över LIS-område, Djurås.

I området runt Djurås har 3 delområden undersökts där samtliga planeras för bostäder och delområde 1 även för verksamhet, se Figur 6. Av de inventerade delområdena utgår delområde 3 då LIS-området blir väldigt litet. För detaljerad lokalisering och beskrivning av delområde 3, se Bilaga 1. En översikt över delområdenas hållbarhetsbedömning kan ses i nedanstående tabell, Tabell 5.

Kommunala strategiska vägval för ÖP 2040	Gagnef kommuns identitet	Växande kommun	Förtätning	Öppen mark	Tätortsnära skog
Delområde 1	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt
Delområde 2	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt

Tabell 5. Delområden inom Djurås och Gagnefs kommuns politiska strategiska vägval.

Djurås - Delområde 1

Beskrivning

Gräsmatta med fotbollsplan och lekplats i närheten till Dalälven. Delområdet har en yta av cirka 4800 m² vilket ger cirka tre standard villatomter. Delområdet bedöms ej tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun utan bör exploateras med annan verksamhet. Delområdet är beläget inom samhälle så en förtätning uppstår. Delområdet tar öppen mark i anspråk men marken är av urbant impediment typ och ej för matproduktion.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Området består av en klippt gräsmatta med bland annat en fotbollsplan. Strandzonen mot älven består av en brant och är tätt beväxt med salix. Intill området finns livsmedelsbutik och ett bostadsområde.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar	Marken i området består av glacial silt. Delområdet berörs av MSB:s översiktliga stabilitetskartering.	Del av regionala vattenförsörjningsintresset Badelundaåsen Gagnef. Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar inom området.	Området ligger mycket nära centrum, skola, vård och omsorg. En fotbollsplan finns i området idag, vilken skulle påverkas om utbyggnation sker.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Låga naturvärden i området över lag, men en artpunkt för skyddsklassad art finns i slänten till Dalälven vilken bör undersökas vidare. Om man går vidare med delområdet bör länsstyrelsen kontaktas för mer information om arten. Branten i slänten är igenväxt och otillgänglig för allmänheten. En passage bör lämnas ovanför branten. Utan betydelse för ekologiska samband.	Området kan lätt anslutas till kommunalt VA-nät och är lämpligt att bebygga då det är plant och marken består av glacial silt. Markområdet utgörs av stabil silt men en platsspecifik undersökning behövs, se ras- och skredinventering för detaljerad information. På grund av det centrala läget och utblickar över älven kan delområdet bli attraktivt för verksamheter kopplat till turism som hotell och restaurang.	Det finns en fotbollsplan i området. Strandpromenad och nybyggd lekpark i närområdet bidrar till tätortsnära friluftsliv. Planläggning av området för verksamhet kommer bidra till att öka attraktiviteten i Djurås.

Djurås delområde 1 bedöms som lämpligt LIS-område men samråd bör ske med närboende angående dagens nyttjande.

Bild och karta

5.4.1 Särskild hänsyn i delområde 2 Älvudden

Den största ändringen i version 1.3 är en justering av LIS-området Älvudden delområde 2 i Djurås. LIS-området lyfts fram för att här görs inte endast redaktionella ändringar utan området minskas. En minskning av området bedöms inte som en väsentlig ändring av förslaget då användningen är samma som tidigare och färre blir berörda av planförslaget. Det innebär en mindre inskränkning än tidigare förslag när naturmarken utesluts.

Samtliga ändringar i granskningshandlingarna innebär inga eller obetydliga konsekvenser för allmänhet, natur eller andra berörda. Därför bedöms ändringarna inte vara av väsentlig grad.

Djurås - Delområde 2

Beskrivning

Parkering, vårdcentral, utsiktsplats och två växtklädda sänkor med vatten. Delområdet har en yta av cirka 19 000 m². Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostadsmöjligheter för att främja en växande kommun. Delområdet ligger inom befintlig bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet är idag redan exploaterat och tar ej öppen mark i anspråk och vid detaljplanläggning kommer hänsyn tas till de befintliga naturvärdena. Planförslaget är att vårdcentralen ska avvecklas och de idag anlagda eller bebyggda områdena ska exploateras till bostäder och att ingen ny naturmark ska tas i anspråk.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Inom området ligger Djurås vårdcentral, vilken kommer att flytta, och stora delar är därför asfalterade för parkering och byggnader. Två sänkor med öppna vattenytor finns på vardera sida om den asfalterade vägen som leder mot den nedre parkeringen. I sänkorna finns trädarterna salix, björk, gran och tall. I sänkornas våta områden finns goda förutsättningar för grod- och kräldjur. Udden består av en utsiktsplats för allmänheten att besöka. Här finns bänkar, klippta gräsmarker och en uteplats med tak med en vacker vy över Dalälven. I artportalen finns flera punkter inrapporterade från delområdet. Delområdet utgörs delvis av en udde med flyttstråk för fåglar och är ett ledmärke i naturen varpå ekologisk konnektivitet är viktigt att beakta. Delar av området ligger inom övriga intressen för naturvärden, där Österdalälven och Västerdalälven möts och bildar Dalälven.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämning ar.	Marken i området består av asfalt, ett underliggande lager av isälvs sediment, ett grundlager av lera-silt och kärrtorv. De två sänkor som finns i området är vattenfyllda och utgör ej lämplig mark att bebygga. Delområdet berörs av MSB:s översiktliga stabilitetskartering.	Del av regionala vattenförsörjnings-intresset (klass 1) Badelundaåsen Gagnef. Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar inom området.	Området ligger mycket nära en vacker utsiktsplats över Dalälven samt skola och omsorg.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Många arter finns dokumenterade i artportalen och nyexploatering av bostäder på jungfrulig mark skulle bidra till en negativ effekt på ekologiska samband. Därför är det av vikt att endast redan ianspråktagen mark bebyggs. Udden med våta svackor, träd och hög höjd skapar en lämplig miljö för många fågelarter (bofasta som flyttande). När delområdet detaljplanläggs så kommer vidare utredningar behöva göras som en naturinventering samt en geoteknisk undersökning. Nyttjande av redan ianspråktagen stabil mark bidrar till ekologisk hållbarhet och gott nyttjande av naturresurser.	Området är anslutet till kommunalt VA-nät. Då endast redan i anspråktaget område ska exploateras så kommer inga nya förstärkningsåtgärder eller infrastruktur krävas. Detta ger en god ekonomisk hållbarhet och delområdet kommer att bidra till attraktiva bostäder.	En utsiktsplats finns som är tillgänglig för allmänheten samt rekreation längs med älvens stränder. Delområdet kommer ha nära tillgång till tätortsnära skog och rekreation.

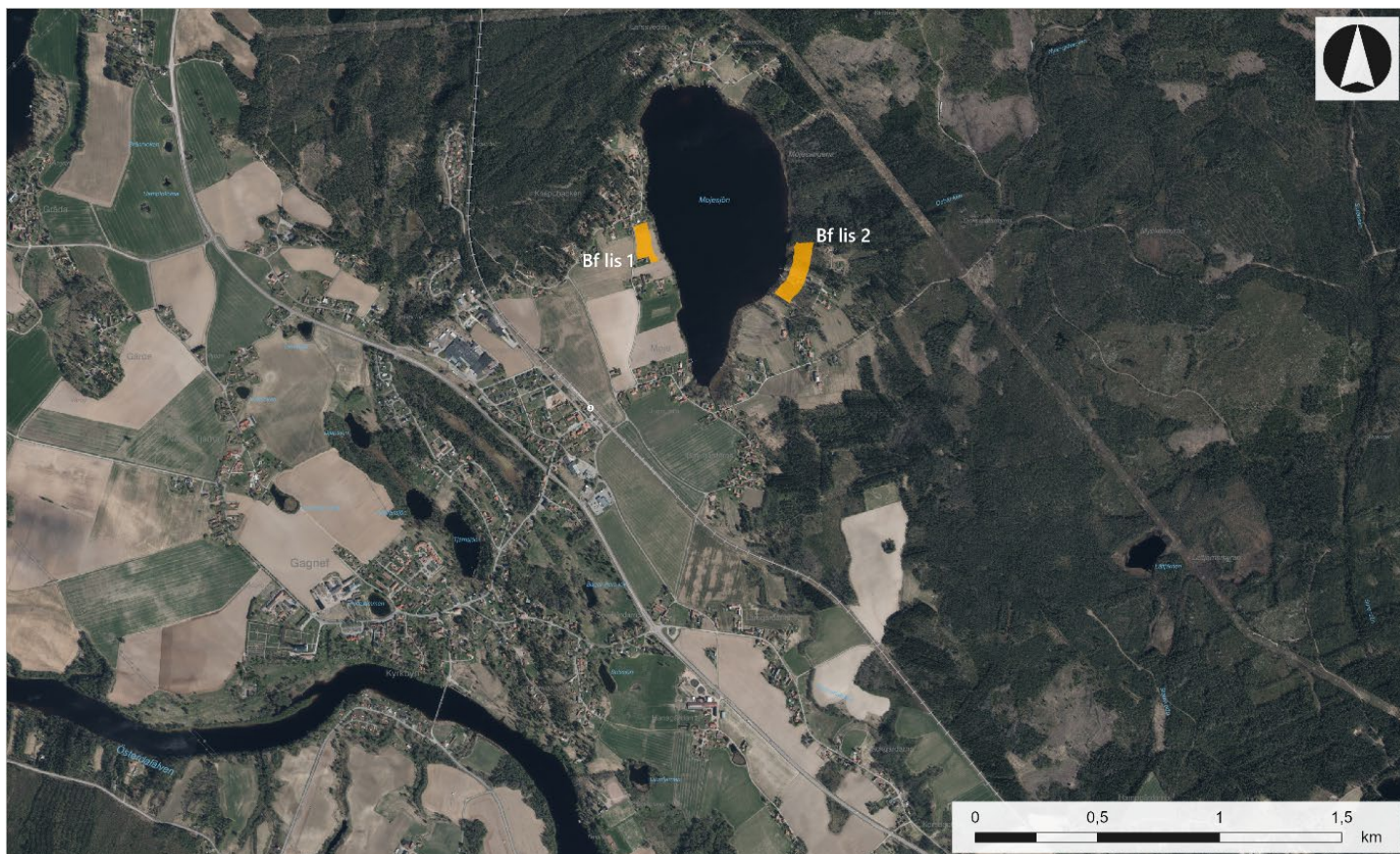
Djurås delområde 2 bedöms som lämpligt LIS-område med anpassning till naturmiljö. Vid detaljplanläggning tas hänsyn till grönytor och en naturvärdesinventering av de områden som Länsstyrelsen pekat ut rekommenderas. Delområdet bidrar till ekologisk- och ekonomisk hållbarhet vid utnyttjande av markområden som redan är ianspråktagna.

Bild och karta

5.5 Gagnef

I och runt tätorten Gagnef har fem delområden undersökts om deras lämplighet som LIS-områden med avseende på hållbarhet, se Figur 8. Översikt över LIS-områden, Gagnef. Samtliga delområden planeras för bostäder. Delområde 3, 4 och 5 utgår som lämpliga LIS-områden. Delar av delområde 3 uppfyller kriterierna för LIS-område men anses vara för litet. Delområde 4 är lämpligt med anpassning men anses också vara för litet som LIS-område. Delområde 5 anses ej vara lämpligt LIS-område. Detaljerad lokalisering och beskrivningar för delområde 3, 4, och 5 återfinns i Bilaga 1. En översikt över delområdenas hållbarhetsbedömning kan ses i nedanstående tabell, Tabell 6.

LIS-områden Gagnef

■ Lämpligt med anpassning

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 7. Översikt över LIS-områden, Gagnef.

Tabell 6. Delområden inom Gagnef och Gagnefs kommuns politiska strategiska vägval.

Kommunala strategiska vägval för ÖP 2040	Gagnef kommuns identitet	Växande kommun	Förtätning	Öppen mark	Tätortsnära skog
Delområde 1	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Ingen effekt
Delområde 2	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt

Gagnef - Delområde 1

Beskrivning

Öppen mark. Delområdet har en yta av cirka 9450 m² vilket ger cirka sex standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet tar öppen mark i anspråk men på ett sätt som ter sig naturligt till övrig bebyggelse och tar ej tätortsnära skog i anspråk även utpekad sådan finns i närområdet.

Förutsättningar

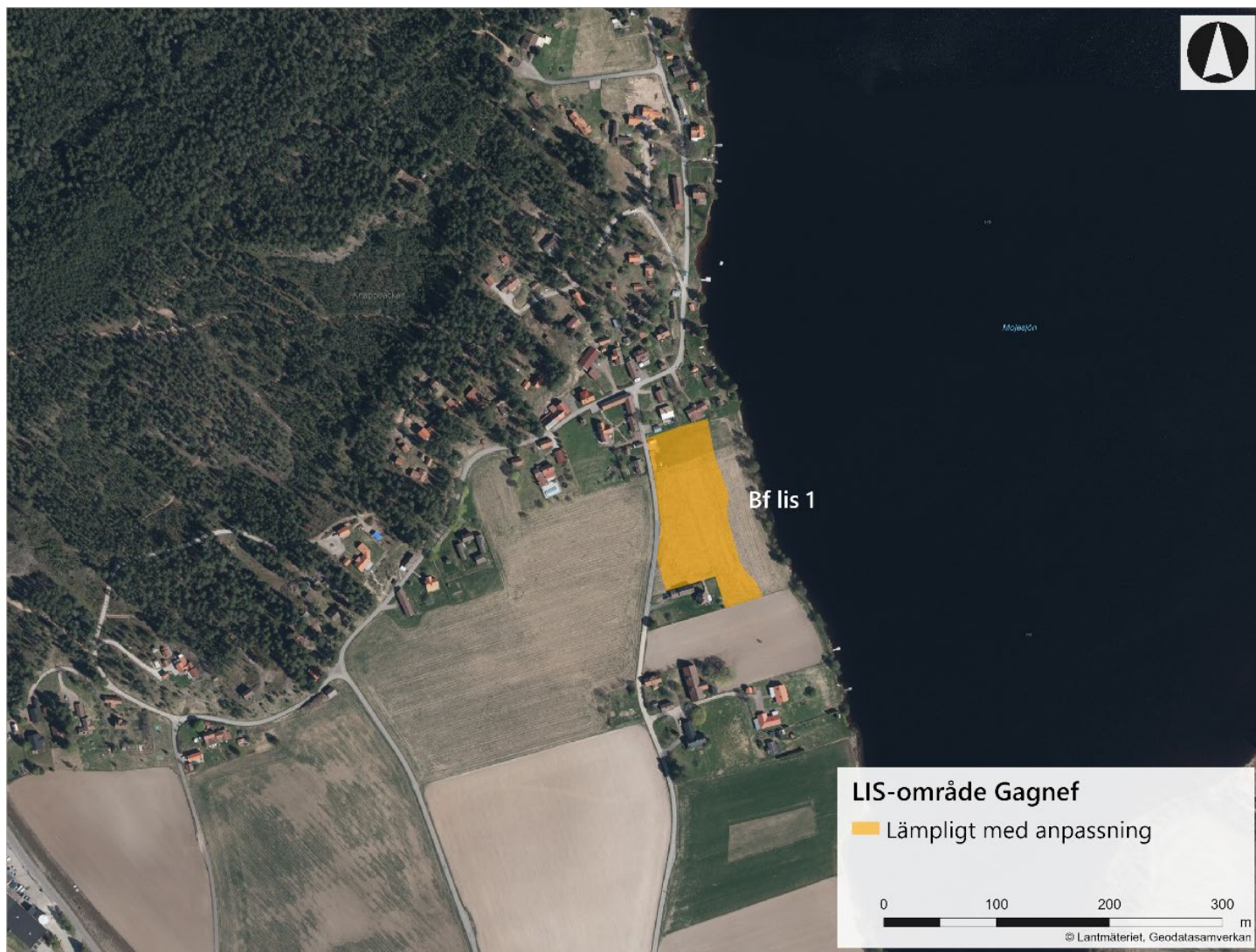
Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Öppen åkermark som brukas för hö. Området ligger i en lätt sluttning ner mot sjön där en gles träddrå med björk finns. På marken förekommer framför allt vass. Troligen är området skött och sly har tagits bort. Förekomst av några äldre björkar och ett par högstubbar.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Marken består av glacial silt.	Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar. Området kan enkelt anslutas till det kommunala/allmänna spillvattennätet men något kommunalt dricksvattennät finns inte utbyggt.	Området ligger inom ett befintligt bostadsområde vid Mojesjön efter en anslutande asfalterad väg. I området kring Mojesjön finns många stigar och i nära anslutning finns två badplatser.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Låga naturvärden och strandskyddets syften kan uppnås, dock finns risk för privatisering. Utan betydande ekologiska samband.	Området kan enkelt anslutas till kommunalt VA-nät, och möjlighet att nyttja befintlig infrastruktur (väg) finns. Området vattenförsörjs genom en samfällad vattenförening. Ingen plan finns för kommunalt vatten i området. Området är mycket litet men utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service, utvecklad kommersiell service och utveckling för näringslivsutveckling om det är tillsammans med fler områden i Gagnef.	Det finns risk för att privatisering vid stranden sker vilket skulle påverka närboende negativt när det gäller rekreation och friluftsliv. Ett förslag är att rekreativstråk runt sjön förstärks.

Gagnef delområde 1 bedöms som lämpligt LIS-område med anpassning. Delområden runt Mojesjön behöver ses över i sin helhet och i förhållande till varandra. Viss exploatering vore bra för området men att denna bebyggelse bör anpassas. Till exempel så skulle en strandpromenad eller slinga runt sjön skapa väldigt attraktiva bostadsmöjligheter utan att det bryter mot strandskyddets syften.

Bild och karta

Gagnef - Delområde 2

Beskrivning

Myrmark och produktionsskog vid Mojesjön. Delområdet har en yta av cirka 17 800 m² vilket ger cirka 12 standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet ligger i skogsmark och tar ej öppen mark i anspråk och är beläget i kant med område som är utpekad som tätortsnära skog.

Förutsättningar

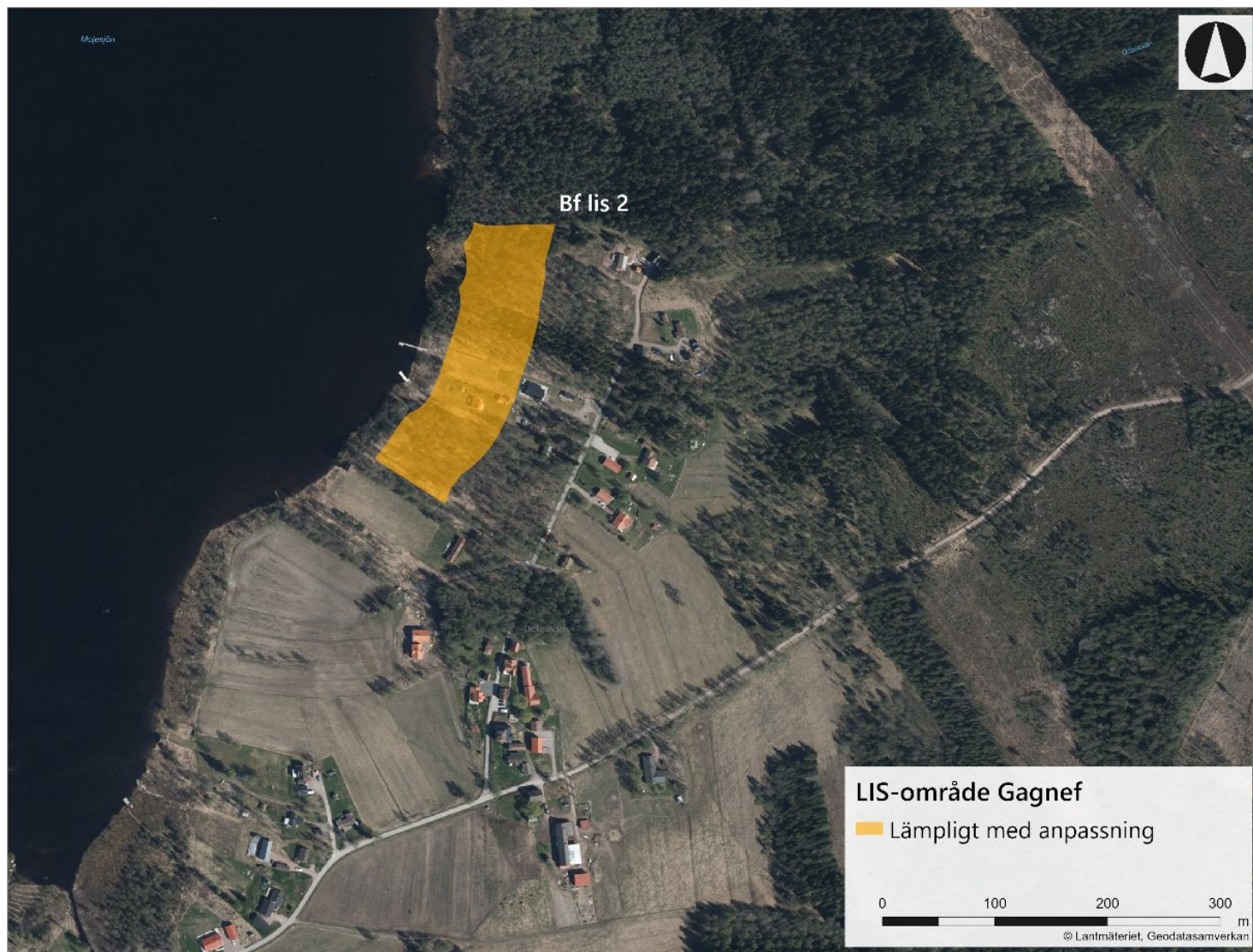
Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Området ligger efter en grusväg med några bostadsrätter. I mitten av området finns två fritidshus. Norr om fritidshusen finns ett område med avverkad skog av glesa bestånd med björk och tall. Närmast stranden i strandzonen är det myrmark och grundvattennivån är troligtvis hög. Mycket fuktigt. Söder om fritidshusen finns en björksumpskog med väldigt mycket fällida kvistar och en del död ved och högstubbar. Även här är grundvattennivån troligtvis hög då området är mycket vått.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Marken består av kärrtorv och mossetorv i strandzonen närmast Mojesjön. Österut består marken av glacial silt och sandig morän.	Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar. Området vattenförsörjs genom en samfällid vattenförening. Ingen plan finns för kommunalt vatten i området.	Området ligger längs en mindre grusväg. Sporadiskt med boenden förekommer efter vägen. I mitten av området finns två fritidsboenden där man har öppnat upp ner mot sjön och byggt en brygga med båtar. I det stora skogsområdet ovanför området finns många stigar, vandringsleder, ett elljusspår och en skoterled.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Naturvärdena är låga med strandzonen (30 m) närmast sjön som består av myrmark är artrik. Det finns möjlighet att uppfylla strandskyddets syften och inga betydande ekologiska samband finns.	Området kan eventuellt anslutas till det kommunala/allmänna spillvattennätet ca 300 m söderut men något kommunalt dricksvattennät finns inte utbyggt. Det finns möjlighet att nyttja befintlig infrastruktur (väg). Vissa delar består av torv vilka blir svårare och dyrare att bebygga. Cirka 12 tomter bedöms byggbara utöver angränsande markområde utanför strandskyddat område som också kan bebyggas. Delområdet kan ingå i ett större område. För att utbyggnation ska bidra till utvecklad offentlig service, utvecklad kommersiell service och utveckling för näringslivsutveckling krävs att hela området bebyggs, även torvmarken.	En bedömning görs att området skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden. För att bibehålla eller utveckla offentlig service som skola, vård och omsorg i närhet krävs att hela området bebyggs. Friluftsliv och naturupplevelser finns i närheten, till exempel vandringsleder, sjön, Natura 2000-område mm.

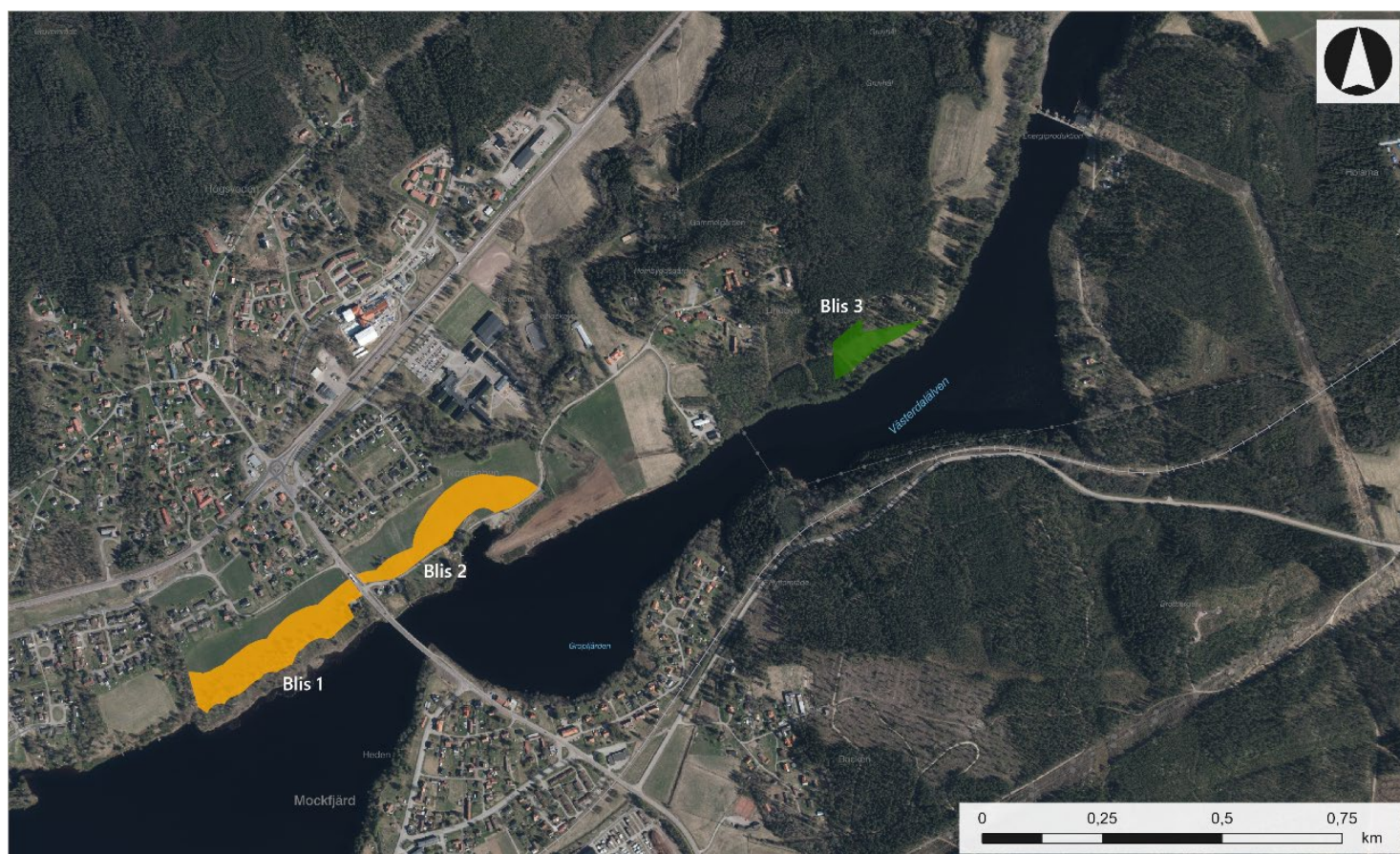
Gagnef delområde 2 ligger delvis inom område med torv varpå geotekniska åtgärder samt åtgärder för att strandskyddets syfte ej ska skadas till exempel en strandpromenad krävs. Delområdet bedöms som lämpligt LIS-område med anpassning.

Bild och karta

5.6 Mockfjärd

I och runt Mockfjärd har fyra delområden som LIS-områden för bostäder studerats och hållbarhetsbedömts. Av de studerade delområdena klassificeras delområde fyra som ej lämpligt LIS-område. För detaljerad lokalisering och beskrivning över delområde 4, se Bilaga 1. För lokalisering och kortare beskrivning av övriga delområden se, Figur 9. En översikt över delområdenas hållbarhetsbedömning kan ses i nedanstående tabell, Tabell 7.

LIS-områden Mockfjärd

- Lämpligt
- Lämpligt med anpassning

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 8. Översikt över LIS-områden, Mockfjärd.

Tabell 7. Delområden inom Mockfjärd och Gagnefs kommuns politiska strategiska vägval.

Kommunala strategiska vägval för ÖP 2040	Gagnefs kommuns identitet	Växande kommun	Förtätning	Öppen mark	Tätortsnära skog
Delområde 1	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt
Delområde 2	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt
Delområde 3	Positiv effekt	Positiv effekt	Positiv effekt	Ringa negativ effekt	Positiv effekt

Mockfjärd - Delområde 1

Beskrivning

Öppen mark med ett glest bestånd av björkar i strandzonen. Delområdet har en yta av cirka 28 550 m² vilket ger cirka 19 standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet och tar öppen mark i anspråk men på sådant sätt att det ter sig som naturlig utökning av samhället. LIS-området påverkar ej någon tätortsnära skog.

Förutsättningar

Natur Hagmark/betesmark med ett glest bestånd av björkar intill strandzonen. I strandzonen finns framför allt vass och gräs i markskiktet samt en del sly.	Kultur Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Geologi Marken består av älvsediment, sand.	Vatten Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar.	Sociala värden Området ligger i ett befintligt bostadsområde med anslutande asfalterad väg. Möjligheter till friluftsliv är stora med omringande natur.
--	--	---	--	---

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet Området hyser låga naturvärden, möjlighet att uppfylla strandskyddets syften samt utan betydelse på ekologiska samband.	Ekonomisk hållbarhet Området kan enkelt anslutas till kommunalt VA-nät, och möjlighet att nyttja befintlig infrastruktur (väg) finns. utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service, utvecklad kommersiell service och utveckling för näringslivsutveckling. Framför allt om det tillsammans med delområde 2 bebyggs.	Social hållbarhet Utbyggnation skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden. Skola, vård och omsorg finns i närområdet. Utbyggnation skulle bidra till en liten negativ effekt på friluftsliv och naturupplevelser. Man kan förslagsvis anlägga en strandpromenad eller liknande, tex med grillplats/vindskydd för att förstärka friluftsliv.
--	--	--

Mockfjärd delområde 1 bedöms som lämplig LIS-område men anpassning krävs då delar kan ligga inom risk för skred i enlighet med MSB stabilitetskartering.

Bild och karta

Mockfjärd - Delområde 2

Beskrivning

Öppen mark. Delområdet har en yta av cirka 23 300 m² vilket ger cirka 16 standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet och tar öppen mark i anspråk men på sådant sätt att det ter sig som naturlig utökning av samhället. LIS-området påverkar ej någon tätortsnära skog.

Förutsättningar

Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Området består till stora delar av två hagar. I hagen närmast älven förekommer en del björkstubbar samt några träd av björk. Mellan hagarna löper en anslutande asfalterad väg och den norra hagen är välbetad och plan med en lätt lutning mot älven. Utanför hagen närmast Västerdalälven finns öppna områden med mycket sly i strandzonen samt en båtplats.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Marken består av älvsediment och sand.	Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrund och ovanligt goda i jordlager enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar.	Området ligger inom ett befintligt bostadsområde nära Mockfjärd centrum. Precis intill området finns en båtplats.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Området hyser låga naturvärden, möjlighet att uppfylla strandskyddets syften samt utan betydande påverkan på ekologiska samband.	Området kan enkelt anslutas till kommunalt VA-nät, och möjlighet att nyttja befintlig infrastruktur (väg) finns. utbyggnation skulle bidra till utvecklad offentlig service, utvecklad kommersiell service och utveckling för näringslivsutveckling. Framför allt om det tillsammans med delområde 1 bebyggs.	Utbyggnation skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden. Skola, vård och omsorg finns i närområdet. Utbyggnation skulle bidra till en liten negativ effekt på friluftsliv och naturupplevelser. Man kan förslagsvis anlägga en strandpromenad eller liknande, tex med grillplats/vindskydd. För att förstärka friluftsliv.

Mockfjärd delområde 2 bedöms som lämplig LIS-område men anpassning kan krävas då delar kan ligga inom risk för skred i enlighet med MSB stabilitetskartering.

Bild och karta

Mockfjärd - Delområde 3

Beskrivning

Öppen mark vid Västerdalälven i Lindbyn. Delområdet har en yta av cirka 9150 m² vilket ger cirka sex standard villatomter. Delområdet har bedömts tillföra tillräckligt många potentiella bostäder om det läggs ihop med intilliggande detaljplaneområde för att främja en växande kommun. Även så ligger delområdet i kant med bebyggelse varpå en förtätning uppstår. Delområdet och tar öppen mark i anspråk men området är lågproduktivt och ej för matproduktion. LIS-området påverkar ej någon tätortsnära skog.

Förutsättningar

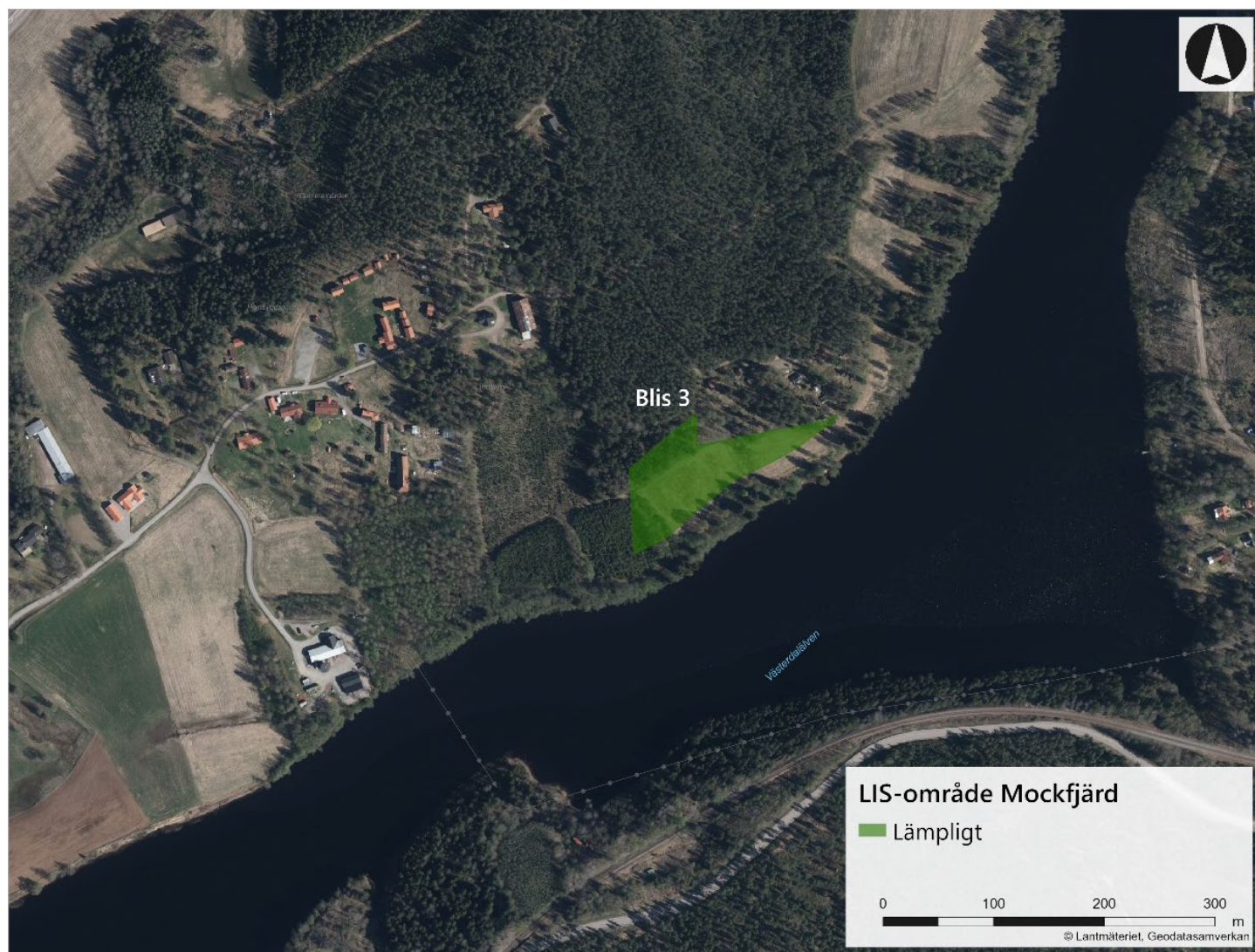
Natur	Kultur	Geologi	Vatten	Sociala värden
Strandzonen består av en brant med en ganska tjock trädridå, även med en del sly. Trädridån består främst av björk och gran. Ovanför branten är en lätt sluttande åkermark samt ett skogsområde med stugor/hus.	Ingen förekomst av kultur- eller fornlämningar.	Området består närmast västerdalälven i branten och vid åkermarken av Lera-silt. Ovanför branten och åkermarken i skogsområdet består grundlagret av berg och sedan ett tunt eller osammanhängande lager av morän.	Grundvattenkapaciteten bedöms som mindre goda i berggrunden enligt SGU:s databas. Inga befintliga brunnar är inlagda i SGU:s databas för brunnar. VA-anslutning saknas i närområdet.	Området innehåller cirka sex villatomter i attraktivt läge. Antalet tomter inom LIS-planen är lågt men med omkringliggande mark så skulle antalet bli cirka 20. Området skulle därmed ha en möjlighet att bidra till att bibehålla eller utveckla offentlig och kommersiell service. Området varken utvecklar eller har en negativ effekt på natur- och kulturvärden men skulle ge upphov till bostäder som har närhet till naturområden runt omkring.

Sammanfattande hållbarhetsbedömningar

Ekologisk hållbarhet	Ekonomisk hållbarhet	Social hållbarhet
Området hyser låga naturvärden, möjlighet att uppfylla strandskyddets syften samt utan betydelse för ekologiska samband.	Området ligger relativt avskilt och geologi/topografi gör att kostnaden per VA-anslutning kommer att bli hög. Det finns möjlighet att nyttja befintlig infrastruktur. Bebyggelse med bostäder skulle kunna bidra till utvecklad offentlig och kommersiell service samt utveckling av näringsliv.	Utbyggnation skulle bidra till en mångfald av attraktiva boenden och skola, vård och omsorg finns i närområdet. Exploateringen skulle ge upphov till en liten negativ effekt på friluftsliv och naturupplevelser. För att förstärka friluftsliv kan man förslagsvis anlägga en strandpromenad eller liknande med exempelvis grillplats/vindskydd.

Mockfjärd delområde 3 bedöms som lämpligt LIS-område.

Bild och karta

6 Sammanfattning av LIS-planens väsentliga miljöeffekter

Det svenska miljömålssystemet består av ett generationsmål, sexton miljö kvalitetsmål och tjugo fyra etappmål. Det övergripande generationsmålet innebär att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Detta mål är ett inriktningsmål för hela miljöpolitiken, och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Målet är att Sverige ska ha uppnått dessa mål till 2020.

De sexton miljö kvalitetsmålen är listade nedan och de som bedöms som relevanta för vidare bedömning för miljöpåverkan av LIS-planen har markerats med grönt.

1. Begränsad klimatpåverkan	9. Grundvatten av god kvalitet
2. Frisk luft	10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
3. Bara naturlig försurning	11. Myllrande våtmarker
4. Giftfri miljö	12. Levande skogar
5. Skyddande ozonskikt	13. Ett rikt odlingslandskap
6. Säker strålmiljö	14. Storslagen fjällmiljö
7. Ingen övergödning	15. God bebyggd miljö
8. Levande sjöar och vattendrag	16. Ett rikt växt- och djurliv

I tabellerna under respektive huvudområde så har delområdena blivit bedömda efter deras möjliga negativa effekter på respektive miljömål. Samma kategorier som vid hållbarhetsbedömning har använts, se Tabell 1 nedan.

Tabell 8. Översikt över de kategorier som använts vid hållbarhetsbedömning.

Hållbarhetsbedömning
Ingen effekt
Positiv effekt
Ringa negativ effekt
Viss negativ effekt
Hög negativ effekt

6.1 Bäsna

De fyra delområdena i Bäsna är tre områden för bostäder (område 1–3) och ett område för utbyggnad av verksamhet (område 4). De tre bostadsområdena är planerade på antingen skogs- eller jordbruksmark med låga naturvärden varpå en negativ effekt uppstår men inte så allvarlig att det kommer påverka miljömålet ett rikt växt- och djurliv. Område 4 kommer påverka miljömålet med levande sjöar och vattendrag då ett mindre vattendrag avvattnar området åt nordost. Vid detaljplanläggande av område 4 skulle detta vattendrag kunna läggas om då det idag utgörs av ett avvattningsdike. Omläggandet skulle då kunna innebära en återställning av vattendraget och ge en positiv miljöeffekt.

	Levande sjöar och vattendrag	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
Delområde 1						
Delområde 2						
Delområde 3						
Delområde 4						

6.2 Dala-Floda

Delområde 1 är idag en industrifastighet med ett föreläggande att åtgärda föroreningssituationen innan den kan tas i bruk. För vidare kommersiellt syfte bedöms markanvändningen som mindre känslig men den närliggande recipienten med badplatser i närområdet bör beaktas. Område 2, 3 och 4 är idag skogsfastigheter med låga naturvärden. Område 2 och 3 har närliggande eller innehåller kulturhistoriska lämningar och område 4 har ett ekologiskt spridningssamband över Dalälven varpå en viss negativ effekt kan uppstå men den kan även gynnas om hänsyn tas vid vidare planering.

	Levande sjöar och vattendrag	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
Delområde 1						
Delområde 2						
Delområde 3						
Delområde 4						

6.3 Djurmo-Sifferbo

Samtliga delområden i Djurmo-Sifferbo har utgått då de bedömts som ej lämpliga LIS-områden alternativt legat utanför strandskyddat område.

6.4 Djurås

Delområde 1 är ett område som redan gränsar till infrastruktur och bebyggelse på tre sidor varpå den ej bedöms påverka något miljömål alls. Delområde 2 ligger på en udde i Dalälven varpå den är en del i migrationsstråk för fåglar samt innehåller skog och våtmarksmiljöer. Där till följd bedöms bebyggande av detta område kunna ha en negativ påverkan på miljömålen levande sjöar och vattendrag, levande skogar och ett rikt växt- och djurliv. Exploatering ska endast ske där mark redan är tagen i anspråk.

	Levande sjöar och vattendrag	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
Delområde 1						
Delområde 2						

6.5 Gagnef

Delområde 1, 2 och 4 är alla belägna runt Mojesjön. Var och en för sig kanske inte påverkar sjön i någon större utsträckning men vid bedömning av miljöeffekter måste hänsyn tas till kumulativa effekter. Delområde 1 ligger i jordbrukslandskap men inklämt mellan befintlig infrastruktur och bebyggelse. Delområde 2 ligger i sank skogsmiljö med våtmarkskaraktär eller myr. Bebyggelse kan ske men begränsningar bör sättas så att den ej påverkar strandzon och därmed riskerar uppfyllande av ramdirektivet för vatten.

	Levande sjöar och vattendrag	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
Delområde 1						
Delområde 2						

6.6 Mockfjärd

Delområde 1 och 2 är belägna inom odlingslandskap fast med låga naturvärden varpå effekten på miljömålet blir lågt. Delområdena påverkar också målet för god bebyggd miljö då de ligger inom MSB riskartering för skred. Delområde 3 ligger varken i produktionsmarker antingen för jordbruk och/eller skogsbruk varpå effekten på miljömålet blir ringa.

	Levande sjöar och vattendrag	Myllrande våtmarker	Levande skogar	Ett rikt odlingslandskap	God bebyggd miljö	Ett rikt växt- och djurliv
Delområde 1						
Delområde 2						
Delområde 3						

7 Bemötande samrådsredogörelse

Nedan följer en sammanställning av de synpunkter som inkom under samråd för ÖP 2040 hösten 2021. De bemötanden som redovisas i nedanstående tabell ligger till grund för ändringar som gjorts i version 1.2 granskningshandling.

YTTRANDEN	BEMÖTANDE
Statliga och regionala myndigheter Länsstyrelsen Dalarna På kartorna innefattar de potentiella LIS-områdena i flera fall även mark utanför strandskyddat område. Avgränsningen av LIS-områdena bör motsvara de områden där strandskydd råder. Det bör i alla redovisningar av LIS-områden på karta och text framgå att dessa inte sträcker sig till vattenlinjen, att det finns en fri passage för allmänheten och växt- och djurlivet längs vattnet. De områden som enligt kommunens bedömning inte uppfyller kriterierna för LIS bör tas bort eller redovisas på annat sätt i översiktsplanens fördjupningsdelar. LIS-planen är kommunens förslag till inriktning och ställningstagande för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Redovisningen för flera av de föreslagna LIS-områdena avslutas med AFRY:s bedömning av om området är lämpligt för LIS. Det bör vara kommunens bedömning av respektive LIS-område som redovisas. LIS-planen på 62 sidor saknar innehållsförteckning. En sådan underlättar läsning och granskning. De LIS-områden som kommunen inte bedömer lämpliga i LIS-planen bör inte redovisas i översiktsplanens kapitel 3, alternativt redovisas på ett annat sätt. Den nuvarande redovisningen blir ottydlig när bortvalda områden tas med i det sammanvägda förslaget till markanvändning. Sammanvägd bedömning av lämplighet för LIS redovisas i karta vid respektive område i kapitel 3, men bör för att öka tydlighet och användarvänlighet tas upp, redovisas och diskuteras i kapitel 4. Det bör i alla redovisningar av LIS-områden på karta framgå att dessa inte sträcker sig till vattenlinjen. Det ska enligt 7 kap 18 § miljöbalken (1998:808) finnas en fri passage för allmänheten och växt- och djurlivet längs vattnet. Det behöver framgå, i en inledande text, eller för varje utpekad LIS-område att en sådan fri passage ska lämnas längs strandlinjen.	LIS-områden i samtliga kartor har avgränsats till 30–100 meter från strandlinjen där strandskydd råder. De områden som enligt kommunens bedömning inte uppfyller kriterierna för LIS-område läggs i bilaga för bortvalda alternativ, se Bilaga 1. Reviderat, AFRY är den oberoende konsult som Gagnefs kommun tagit hjälp av för upprättande av LIS-plan. En innehållsförteckning för dokumentet har lagts till. I föreliggande reviderade LIS-plan så har bortvalda, ej lämpliga, LIS-områden förlagts i bilaga för en ökad tydlighet, se Bilaga 1. Vid varje delområde redovisas i föreliggande reviderad version hur varje område svarar mot kommunen strategiska mål samt en hållbarhetsbedömning. Kap 4 redovisar hur varje delområde förhåller sig till nationella miljömål. LIS-områden i samtliga kartor avgränsas till 30–100 meter från strandlinjen där strandskydd råder.

Det är oklart vad som i avsnitt 1.2 avses med att "LIS-områdena har begränsats till det dubbla generella strandskyddet och därefter faller områdena under ordinarie översiktsplanering". Avgränsningen av LIS-områdena bör motsvara de områden där strandskydd råder.

Beskrivningarna av naturmiljön inom respektive LIS-område är översiktliga. Inför exploatering behövs naturvärdesinventeringar.

LIS-områden pekas ut på en översiktlig nivå. Vid ett bygglov eller framtagande av detaljplan kan det därför framkomma omständigheter som gör att en dispens eller ett upphävande av strandskyddet inte kan medges. Detta behöver tydligt framgå av planen att ett LIS-område inte är en garanti för att få bygga.

I text nämns för respektive LIS-område översiktligt geologiska förutsättningar, topografi och potentiella risker som tex. översvämning och skred. Dock är koppling mellan text och karta oklar. En grafisk redovisning av geologiska förutsättningar och ev. risker i karta skulle kunna underlätta riskbedömning och värdering av lämplig markanvändning, samt värdering av respektive områdes lämplighet för LIS. Exempelvis var gräns för MSB:s olika beräknade översvämningsscenarier eller Länsstyrelsens lågpunktskartering går, hur utbredning av ev. aktsamhetsområden för skred är för respektive plats.

LIS-planen sammanfattar och värderar avslutningsvis i kapitel 4 respektive områdes påverkan på Sveriges 16 miljömål. En separat sammanställning av respektive områdes lämplighet ur ett riskperspektiv (exempelvis förekomst av potentiellt förorenade områden, översvämningsskredrisk) saknas, men diskuteras delvis under miljömålet God bebyggd miljö. Bedömningen av påverkan från potentiella risker på ett områdes lämplighet är dock inte helt transparent och kanske inte heltäckande.

Dala-Floda, delområde 3. Här framgår att området "bedöms som lämplig med anpassning då området bör detaljplaneras i stället för att behandlas som ett LIS-område". Länsstyrelsen tolkar detta som att kommunen avser pröva markens lämplighet genom detaljpaneläggning och att man för att upphäva strandskyddet i detaljplanen kommer att åberopa det särskilda skälet för områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (7 kap 18 d § miljöbalken). Detta bör förtydligas i översiktsplanens handlingar.

Dala Floda, delområde 5. I utredningen anges att området hyser rekreativvärden och ekologiska samband. Det senare är ett spridningssamband över älven mellan skogsområden. Här behövs förtydligande om på vilket sätt en etablering kan

Avsnitt 1.2 har förtydligats gällande hur LIS-områdena har avgränsats.

Gagnefs kommun ämnar detaljpanelägga samtliga LIS-områden varpå naturvärdesinventeringar eller andra utredningar kommer vidtas där behov finns.

Förtydligande gällande bygglov och framtagande av detaljplan läggs till under 1.3 Kommunala riktlinjer och ställningstagande.

LIS-planen har tagit hänsyn till de områden som har identifierats av MSB.

Riskbedömningar tas hänsyn till vid senare detaljplanering av respektive delområde.

Delområde 3 i Dala-Floda har utgått ur LIS-planen.

LIS-planen har reviderats så att 30 m från strandlinjen alltid kvarstår som naturmark och ej ska bebyggas.

anpassas så att det inte strider mot strandskyddets syften. T.ex. att området ska detaljplanläggas så att det finnas tillräckligt med naturmark kvar mellan bebyggda tomter.

Djurmo-Sifferbo, delområde 1. Omedelbart väster om området finns en biotopskyddad åkerholme. Åtgärder som kan skada åkerholmen, som att bygga intill den, kräver dispens från biotopskyddet.

Djurmo-Sifferbo, delområde 3. Under avsnittet om ekologisk hållbarhet står det att "strandskyddets syften är redan upphävd på grund av fastigheter och camping". Det stämmer inte. Området som är utrett som LIS-område är idag åkermark. Åkermark innebär inte att området är ianspråktaget på ett sätt som gör att det inte har någon betydelse för strandskyddets syften.

Djurås, delområde 3. Älvudden. Länsstyrelsen bedömer att udden har mycket höga naturvärden och det därför, enligt 7 kap 18 e § 2 miljöbalken, inte är ett lämpligt LIS-område. Delar av området består idag av en vårdcentral och omkringliggande hårdgjorda ytor. Det föreslagna LIS-området innefattar även naturmark öster om vårdcentralen. LIS-planens redovisning av naturen inom det föreslagna LIS-området beskriver ett område med höga naturvärden i form av småvatten och registrerade fågelarter i artportalen.se. "Delområdet ligger på en udde med flyttstråk för fåglar och är ett ledmärke i naturen varpå ekologisk konnektivitet är viktigt att beakta." Älvudden i mötet mellan Väster- och Österdalälven är också ett utflyktsmål och av betydelse för friluftslivet. I redovisningen för delområde 3, Älvudden, anges inte hur LIS-området kan bidra till landsbygdsutveckling.

Gagnef, delområde 3. Tillräcklig fri passage längs stranden och tillgänglighet till stranden genom "släpp", mellan området och befintlig bebyggelse i båda riktningarna, behöver säkerställas.

Gagnef, delområde 4. Länsstyrelsen bedömer att området har naturvärden som gör att det, enligt 7 kap 18 e § 2 miljöbalken, inte är ett lämpligt LIS-område.

Gagnef, delområde 5. Inom området beskrivs våtmarker och ett område med björksumpskog. Dessa områden bedöms ha naturvärden och bör utgå ur LIS-området.

Mockfjärd, delområde 1. Det framgår inte av kartor att en fri passage ska lämnas längs vattnet.

Djurmo-Sifferbo delområde 1 ligger längre bort än 100 meter från strandlinjen och därmed utanför gränsen för lämpligt LIS-område. Delområdet anses ej vara lämpligt LIS-område och läggs i bilaga för bortvalda alternativ, se Bilaga 1.

Djurmo-Sifferbo delområde 3 har utgått ur LIS-planen då delområdet har bedömts som ej lämpligt.

LIS-området revideras för att utesluta särskilt värdefullt naturområde i LIS-plan version 1.3

LIS-planen har reviderats så att 30 m från strandlinjen alltid kvarstår som naturmark och ej ska bebyggas.

Gagnef delområde 4 utgår som lämpligt LIS-område med anpassning på grund av delområdets storlek då det anses vara för litet för att utgöra ett lämpligt LIS-område och läggs i bilaga för bortvalda alternativ, se Bilaga 1.

Gagnef delområde 5 har utgått ur LIS-planen, se Bilaga 1.

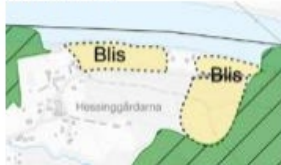
LIS-området har avgränsats till 30–100 meter från strandlinjen där strandskydd råder.

Mockfjärd, delområde 3. Det framgår inte av kartor att en fri passage ska lämnas längs vattnet.	LIS-området har avgränsats till 30–100 meter från strandlinjen där strandskydd råder.
Trafikverket Översiktsplanen och LIS-planen föreslår exploatering nära väg och järnväg. För vissa områden kan det vara lämpligt att kommunen redan nu låter undersöka tex dagvatten, buller, vibrationer, risker förknippade med farligt godstransporter samt möjligheter till att ordna säkra anslutningar till dem, för att vara säker på att utbyggnaden är lämplig eller ekonomiskt rimlig.	Skyddsavstånden ska stämma överens med rekommendationer från myndigheter. Nytt avsnitt läggs till om plangenomförande bland annat hur detaljplanering och annan planläggning hanteras och genomförs. Texten noteras.
Statens geotekniska institut (SGI) En komplettering bör göras i kapitel 3.3 (Planförslag med fördjupningsdelar för varje tätort) samt i LIS-plan med redovisning av riskområden för skred, ras och erosion, då dessa områden delvis är belägna i närheten av Västerdalälven, Österdalälven eller Dalälven.	LIS-planen har tagit hänsyn till de områden som har identifierats av MSB.
Statens geologiska undersökning (SGU) AFRY:s LIS-plan på 62 sidor saknar innehållsförteckning. En sådan underlättar läsning och granskning. I text nämns för respektive LIS-område översiktligt geologiska förutsättningar, topografi och potentiella risker som tex. översvämning och skred. Dock är koppling mellan text och karta oklar. En grafisk redovisning av geologiska förutsättningar och ev. risker i karta skulle kunna underlätta riskbedömning och värdering av lämplig markanvändning, samt värdering av respektive områdes lämplighet för LIS. Exempelvis var gräns för MSB:s olika beräknade översvämningsscenarier eller Länsstyrelsens lågpunktskartering går, hur utbredning av ev. aktsamhetsområden för skred är för respektive plats. LIS-planen sammanfattar och värderar avslutningsvis i kapitel 4 respektive områdes påverkan på Sveriges 16 miljömål. En separat sammanställning av respektive områdes lämplighet ur ett riskperspektiv (exempelvis förekomst av potentiellt förorenade områden, översvämningsskredrisk) saknas, men diskuteras delvis under miljömålet God bebyggd miljö. Bedömningen av påverkan från potentiella risker på ett områdes lämplighet är dock inte helt transparent och kanske inte heltäckande. Slutlig sammanvägd bedömning av lämplighet för LIS redovisas i karta vid respektive område i kapitel 3, men bör för att öka tydlighet och användarvänlighet tas upp, redovisas och diskuteras i kapitel 4.	En innehållsförteckning för dokumentet har lagts till. LIS-planen har tagit hänsyn till de områden som har identifierats av MSB. Riskbedömningar tas hänsyn till vid senare detaljplanering av respektive delområde. I kapitel 5 redovisas LIS-planens bedömda väsentliga miljöeffekter med avseende på Sveriges nationella miljömål.

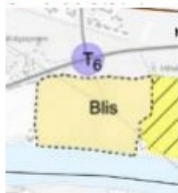
Lenheden Vatten AB

Lennheden Vatten AB (LVAB) anser att det inte är lämplig markanvändning med LIS-områden vid dessa platser då de ligger inom huvudmagasinet för dricksvattenresursen.

Bäsna 3.3.2.2

Sifferbo 3.3.4.2

Badelundaåsen är riksintresse för dricksvattenförsörjningen och Lennhedens vattentäkt är viktig för nuvarande och framtida vattenförsörjning för Borlänge och Falu kommuner. Det är av stor vikt att det tas mycket god hänsyn till vattenresursens skyddsbehov. Därför bör föreslagna LIS-områden inom eller i nära vattenskyddsområdet tas bort i planen.

Handlingarna till översiktsplanen är svårtolkade då vattenskyddsområdet för vattentäkten inte framgår i kartorna och beskrivs endast kortfattat i vissa texter. Uppdelningen med en översiktsplan och en plan för LIS-områden blir också svåra att tolka då det inte tydligt framgår vilken utveckling av markanvändningen som föreslås. LIS-planen saknar även tydliga kartor över föreslagna områden.

Bebyggelse inom huvudmagasin för dricksvattenresurs är inget ovanligt men Gagnefs kommun tackar och noterar synpunkten vilken kommer att behandlas vid detaljplanläggning.

Se bemötande ovan.

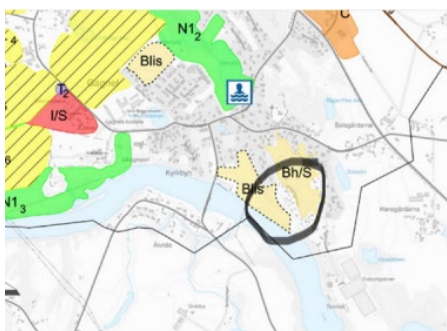
Kartorna har blivit reviderade för ökad tydlighet.

Politiska partier

Kristdemokraterna

Vi anser att området ovanför och nedanför hembygdsgården stuggu (markerat med ring) undantas från exploatering och blir ett bevarandeområde för rekreation och friluftsliv. Det är även ett område utmed älven som även borde vara riksintresse.

Delområdet som avses var med i översiktsplanen men har i LIS-planen bedömts som ej lämpligt och därmed utgått och återfinns som bortvalt alternativ i Bilaga 1.

Vänsterpartiet

Jag saknar bättre förklaringar, och framför allt beskrivningar, av de olika områden som har kategoriserats på respektive detaljkarta över våra orter. I kartans områden står förkortningar och hän(V)isningar som kan uppfattas som för(V)irrande. Till exempel finns "BHFLis" som skulle behöva beskrivas bättre (V)id varje enskilt objekt och ges en bättre förklaring till varför t ex Lis skulle kunna övertrumpas av H inom samma område. Det finns ingen inbördes ordning mellan dessa.

Förklaring för förkortningar som används i kartorna har lagts till i kapitel 3 Metod.

Grannkommuner

Falu kommun kommunstyrelsen

Upplägget med både en översiktsplan och tillägget LIS-plan uppfattas som svårtolkat då kartorna i översiktsplanen på vissa platser visar LIS-områden som i tillägget redovisas som "inte lämpliga". Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen har svårt att avgöra vad som föreslås.

Detta är taget till känna och i föreliggande version av LIS-planen så har de LIS-områden som bedömts som ej lämpliga lagts i Bilaga 1.

Föreningar och organisationer

Västra Djurmo Samfällighetsförening

OP2040 utpekar två område (Bhlis och Bfhls) som lämpligt för byggnation av bostäder dock enligt TÖP LIS-planen som ingår i OP2040 är dem olämpligt.

Det två LIS område kan inte beskrivas som förtätning och dem ligger längst ut söder om befintlig tätort och så långt bort det kan gå ifrån skolan och fotbollsplan, vår >>infrastruktur<<.

Det två LIS område är mycket större än byggområdet i detaljplanen och kommer att påverka vägnätet och trafiksäkerhet på ett oundvikligen allvarligt sätt. Det är helt enkelt omöjligt.

LIS- och översiktsplan har reviderats och de LIS-områden som bedömts som ej lämpliga har lagts i Bilaga 1. Inget av de tilltänkta LIS-områdena i Djurmo-Sifferbo finns kvar då de antingen bedömts som ej lämpliga eller legat utanför strandskyddets gränser. Se Bilaga 1 för bortvalda alternativ och mer information.

Bäsna vägars samfällighetsförening

BLis: Vi vill verkligen betona det behov av förstärkning av Hemtjärnsvägen som nämns i Tillägg översiktsplan LIS-plan. Om stranden norr om Hemtjärnsvägen skall bebyggas, måste dränering och släntstabilitet säkerställas. Tillägg översiktsplan LIS-plan är ofullständig i detta avseende.

För LIS-område vid Bäsna tillkommer förklaring att de geotekniska förutsättningarna kommer undersökas vid detaljpanelläggning.

Z: Området som är markerat med Zlis i planförslaget tar emot vattenavrinning från landsvägen och mark söder därom. Om det ska bebyggas har vi frågetecken för hur avvattnings skall kunna fungera fortsättningsvis. Området gränsar till våtmark som tar emot avrinning från Täkta m.m. På grund av större regnmängder i framtiden kommer vattenmängden att öka. T: Våra generella synpunkter är giltiga för dessa utvecklingsområden. Vad gäller bro över älven, förutsätter vi också att den blir en statlig angelägenhet, och att brons anslutnings-vägar till vägarna E16 resp. W583 likaså blir statliga.	Noteras, framtida detaljplanering kommer ta vattenavrinning i beaktande. LIS-planen hanterar ej frågor gällande statlig infrastruktur i annat avseende än att en ökad befolkning mängd kräver ytterligare investeringar i offentlig verksamhet som dock LIS-planen saknar rådighet över.
Privatpersoner	
Anders Jag kan inte heller se att LIS-plan 2040 och inte heller OP 2040 beskrivit de aktuella förhållande som råder för områdena för planförslagen och dess omgivning i Djurmo. I stället för att beskriva aktuella förhållanden har omgivningen generellt pekats ut som friluftsområden/naturområden med potential för bostadsutveckling för all typ av bebyggelse. När det gäller naturmiljö/biologisk mångfald så är framför allt vallodlingen och den vegetation som LIS-plan beskrivs som "utan betydande påverkan på ekologiska samband samt låga naturvärden" småviltets skafferier på vintern. Den vegetationen som getts låga naturvärden i LIS-plan erbjuder även skydd och viloplats för viltet samt är en biotop som gynnar bl a insekter och svampar. Av planbeskrivningen framgår att jordbruksmarken är viktig för friluftslivet, men det saknas att jordbruksmarken vid Backmon ingår i Djurås östra viltvårdsområde. Det innebär ju så klart inga inskränkningar för annat friluftsliv. Men det bör ändå redovisas att det är ett viltvårdsområde, då detta som detta är ett intresse som påverkas negativt av planförslaget.	LIS- och översiktsplan har reviderats och de LIS-områden som bedömts som ej lämpliga har lagts i Bilaga 1. Inga av de tilltänkta LIS-områdena i Djurmo-Sifferbo finns kvar i LIS-planen då de antingen bedömts som ej lämpliga eller legat utanför strandskyddets gränser. Se Bilaga 1 för bortvalda alternativ och mer information.
Görel och Christer Vi ser positivt på att Gagnefs kommun vill utveckla kommunen och göra den mer attraktiv för fler invånare. Men det är beklagligt att man valt aktiva jordbruksområden för nyetablering av nya bostäder, det borde finnas områden som är bättre lämpade och bland annat närmare olika serviceområden. Även kommunens expert har avrått att bebygga delområde 2 i LIS planen på grund av kulturhistoriska lämningar med osäkert läge samt skyddade biotoper.	Vilket delområde 2 som avses är okänt men delområde 2 i Djurmo-Sifferbo har utgått till följd av potentiell påverkan på kulturhistoriska lämningar och skyddade biotoper. Bedömning fanns redan tidigare men har förtydligats i och med att de bortvalda alternativen i den reviderade LIS-planen har lagts i bilaga för ökad tydlighet, se Bilaga 1.

Gunnar En annan notering är att det planeras två bostadsområden sydost om Mojesjön. Ett BF-lis och ett Bh-område. Båda dessa områden kommer att generera en ökad trafikbelastning genom byn som kommer att kanaliseras genom den trånga bropassagen över Moje-bäcken och vidare mot stationsområdet. Detta är redan idag en besvärlig passage då exempelvis all timmertransport från den stora skogsarealen öster om Moje sker genom södra Moje.	Noteras, vidare utredning och planering av infrastruktur kan uppstå till följd av LIS-planen.
Mikael Kommentarer från Samrådsredogörelse, Gagnefs kommuns översiktsplan 2040, sida 149–150 punkt 5–9.	Tanken med LIS-planen är att den ska utgöra ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Detta då den politiska viljan i en kommun under tid förändras varpå även LIS-planen kan behöva förändras. Kopplingen mellan översiktsplanen och LIS-planen är för att de ska komplettera varandra. Kommunens vilja är att de LIS-områden som ansetts lämpliga ska detaljplanläggas i senare skeden varpå vidare dialog med kommunens invånare kommer att ske.
Siv, Leif och Lars 2. Angående Lis, Delområde 5 i Dala-Floda (nära Hagforsen) Angående Lis områdena i Floda socken så motsätter jag mig helt att Delområde 5 skulle vara lämpligt, tvärtom anser jag att det är mycket olämpligt. Stryk detta område! 3. Angående Lis, Delomr. 3 i Dala-Floda (åkermark angränsande mot Noret) Att bebygga detta område vore ett bakslag för Dala Floda då det skulle bygga igen det öppna landskapet och kraftigt fördärva det estetiska värdet och den framtida attraktionskraften för området runt kyrkan. Värdefull åkermark blir dessutom för alltid förstörd. Ta bort detta område!	Dala-Floda delområde 5 ändras i Tillägg till ÖP LIS-Plan version 1.2 till delområde 4. Delområdet har fått en minskad omfattning i föreliggande version av LIS-planen och Gagnefs kommun välkomnar en fortsatt dialog. Dala-Floda delområde 3 har tagits bort ur LIS-Planen då det redan finns befintlig detaljplan för området.
Grazyna Anser att planförslaget motverkar kommunens mål med att låta det Gamla Sifferbo växa makligt utåt och att ett LIS-område i det öppna jordbrukslandskapet med moderna bostäder och vägar skulle förstöra dagens populära friluftsområde. Tillika skulle en ökad bebyggelse öka trafikrörelsen genom byn och en stor yta produktiv åkermark bebyggas.	LIS-planen har reviderats och de LIS-områden som bedömts som ej lämpliga har lagts i bilaga. Inga av de tilltänkta LIS-områdena i Djurmo-Sifferbo finns kvar i LIS-planen då de antingen bedömts som ej lämpliga eller legat utanför strandskyddets gränser. Se Bilaga 1 för bortvalda alternativ och mer information.

7.1 Ändringar i granskningsversionen (version 1.2) jämfört med samrådsversionen

Nedan följer en översikt över de ändringar som gjorts i denna granskningsversion i jämförelse med samrådsversionen.

- Samtliga LIS-områden har setts över så att de ligger inom 30–100 meter från strandlinjen. Markytan för flertalet delområden har därmed minskat.
- Innehållsförteckning samt översiktskarta över de aktuella tätorterna har lagts till.
- Motivering till bebyggelse på öppen mark har lagts till och förtydligats under kapitel 1.
- Förtydligande i text gällande vad som utgör de politiska strategiska vägvalen och vad som är kommunens mål och rekommendationer.
- Förklaring till de förkortningar som används i text och karta har lagts till i kapitel 3.
- Hållbarhetsbedömningarna från ett fristående dokument har arbetats in i rapporten under respektive delområde.
- Samtliga tre delområden för Djurmo Sifferbo har utgått som lämpliga LIS-områden. Ett delområde var beläget längre bort än 100 meter från strandlinjen och därmed utanför gränsen för LIS-område. Övriga två delområden anses ej vara lämpliga LIS-områden och är förlagda i Bilaga 1.
- För Djurås delområde 2 har en karta med höjdkurvor och Länsstyrelsens utpekade naturvärden lagts till.
- Djurås delområde 3 anses vara för litet och har därmed utgått som lämpligt LIS-område och är förlagd i Bilaga 1.
- Gagnef delområde 3, 4 och 5 har utgått som lämpligt LIS-område och är förlagd i Bilaga 1. Delområde 3 anses vara för litet för att utgöra ett LIS-område. Delområde 4 innehåller naturvärden och geologiska förutsättningar som inte anses vara lämpligt för utbyggnation av LIS-område. Delområde 5 har kultur- och rekreationsvärden samt höga naturvärden och anses därmed inte vara lämpligt LIS-område.
- Mockfjärd delområde 4 har utgått som lämpligt LIS-område och har förlagts till Bilaga 1.
- Kapitel 7 har tillkommit med bemötande på de yttranden som inkommit under samrådstiden.

8 Särskilt utlåtande

8.1 Granskningsutlåtande version 1.3

Granskningsutlåtandet i version 1.3 reviderat granskningsdokument för LIS-plan tätorter innefattar endast Länsstyrelsens yttrande från 2023-08-01. Bemötanden från kommunen på yttrandet ligger till grund för de förändringar och kompletteringar som gjorts. Version 1.3 skickas enbart till Länsstyrelsen med en begäran enligt PBL kap 3 § 18 om ett reviderat granskningsyttrande. I kommande antagningshandlingar version 1.4 kommer samtliga synpunkter som inkom under granskningen att finnas med och vara bemötta.

Gagnefs kommun bedömer att det inte krävs en ny officiell granskning för version 1.3 då den inte kan anses vara en västlig förändring av planförslaget. Se även *LIS-plan avsnitt 3.1 planprocessen*.

Länsstyrelsen 1 augusti 2023

Granskning av tematiskt tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i Gagnefs kommun

Inledning

Länsstyrelsen har för granskning mottagit rubricerade granskningshandlingar, daterade i maj 2023. Det tematiska tillägget är på granskning under tiden 2 juni till 7 augusti 2023. Berörd statlig myndighet som hade lämnat synpunkter till Länsstyrelsen under samrådet har givits möjlighet att lämna synpunkter på granskningshandlingarna inför Länsstyrelsens yttrande. Länsstyrelsen lämnade den 9 december 2021 yttrande över samråd av den kommuntäckande översiktsplanen, dnr 401-17957-2021. Därefter har kommunen valt att gå vidare med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS).

Länsstyrelsens roll

Enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen ska Länsstyrelsen under granskningstiden lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Länsstyrelsen ska i yttrandet enbart ange om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken,
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och 5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Kommunen ska enligt 3 kap 20 § plan- och bygglagen redovisa Länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen.

Länsstyrelsens granskningsyttrande

Miljökvalitetsnorm

Det saknas en bedömning av respektive LIS-områdes lämplighet utifrån påverkan på yt- och grundvattenförekomster och möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna. Flera av

de utpekade LIS-områdena i Bäsna och Djurås ligger inom eller i anslutning till vattenskyddsområde, grundvattenförekomster och/eller regionaltvattenförsörjningsintresse.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

För LIS-område Djurås delområde 2, bedömer Länsstyrelsen att den mark vid Älvudden, som inte redan är bebyggd eller hårdgjorts, har höga natur-och friluftslivsvärden. Att i detta fall ta i anspråksområde som är oexploaterat är inte förenligt med 7 kap 18 e § miljöbalken. Om kommunen lämnar strandskyddsdispens eller upphäver strandskyddet inom detta område kan det komma att leda till att Länsstyrelsen överprövar och upphäver dispensen eller detaljplanen.

Hälsa och säkerhet

Översvämning, ras och skred

Det finns risk föröversvämning, ras och skred och flera av delområdena berörs av kartering av stabilitetsförhållanden. Bäsna delområde 1, 2 och 3 berörs av område med förutsättningar för skred i finkornig jordartenligt SGU:s kartering. Det bör framgå tydligare av planen att det kan finnas stabilitetsproblem i detta område. Dala-Floda delområde 1 och 2 berörs av risk föröversvämning vid högsta beräknade flöde och till viss del påverkas området även av 100- och 200-årsflöde. Djurås delområde 1 och 2 berörs av MSB:s översiktliga stabilitetskartering. Bäsna delområde 1, 2 och 3 berörs av område med förutsättningar för skred i finkornig jordart enligt SGU:s kartering. Planläggning i dessa LIS-områden kan föranleda att bebyggelse blir olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller tillrisken för olyckor, översvämningar eller erosion.

Gagnefs kommuns bemötande av Länsstyrelsen yttrande

Ändringar som gjorts i version 1.3:

- LIS-planen kopplas tydligare till de mål och rekommendationer som anges i ÖP 2040 med relevanta hänvisningar
- Ny rubrik Läsanvisning
- Länk till den externa webbkartan med planförutsättningar läggs till
- Ny rubrik Hänsyn i LIS-områden samt särskild hänsyn i vissa delområden
- Samtliga områden ska detaljplaneras innan enskilda bygglov tillåts
- Förklarande text att detaljplanläggning kan främja strandskyddets syften
- Planprocessen tydliggörs med ingående delar ex. utredning för risker, hälsa och säkerhet
- Kompletterande och förtydligande text om miljökvalitetsnormer
- Motivering till varför version 1.3 inte är en väsentlig ändring och därför inte behöver ställas ut igen
- Justerad karta vid Älvudden där naturområden utesluts från LIS-området med förtydligande i text
- Ny rubrik Granskningsutlåtande med Länsstyrelsens yttrande från 1 augusti 2023
- Ny rubrik Genomförande
- Redaktionella ändringar och textkorrektur

8.2 Granskningsutlåtande version 1.4

Granskningsutlåtandet, i föreliggande version 1.4, sammanställer samtliga inkomna synpunkter på LIS-plan tätorter som inkommit under granskningskedet. Länsstyrelsens slutgiltiga och reviderade yttrande redovisas. Alla inkomna synpunkter finns i den vänstra kolumnen. Kommunens bemötande av synpunkterna beskrivs i den högra kolumnen.

Sammanfattning av ändringar som gjorts i version 1.4:

- Samtliga ändringar från andra versioner kvarstår
- Nytt avsnitt 8.2 granskningsutlåtande version 1.4 med kommunens bemötande av samtliga inkomna synpunkter under granskningen. Länsstyrelsen reviderade yttrande och kommunens bemötande.
- Kompletterande fakta och förtydligande läggs till relevanta delområden
- Komplettering kring rekreativvärden i samtliga delområden
- Nytt avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda
- Redaktionella ändringar och textkorrektur

YTTRANDEN	BEMÖTANDE
Statliga och regionala myndigheter Länsstyrelsen Reviderad granskning av tematiskt tillägg till översiktsplan för landsbygdsutveckling i Gagnefs kommun Inledning Länsstyrelsen tillhandahåller ett reviderat granskningsyttrande över tematiskt tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling på kommunens begäran enligt 3 kap. 18 a § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har tidigare yttrat sig över rubricerad översiktsplan den 1 augusti 2023, dnr 401-7638-2023. Detta reviderade granskningsyttrande ersätter tidigare yttrande över utställd granskning. Länsstyrelsens roll Enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen ska Länsstyrelsen under granskningstiden lämna ett granskningsyttrande över planförslaget. Länsstyrelsen ska i yttrandet enbart ange om 1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken, 2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, 3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken, 4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och 5. en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Kommunen ska enligt 3 kap 20 § plan- och bygglagen redovisa Länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. Länsstyrelsens särskilda granskning Länsstyrelsen har inga invändningar enligt 3 kap. 16 § PBL mot kommunens tematiska tillägg till översiktsplanen för landsbygdsutveckling i strandnära läge.	Bemötande av Länsstyrelsens yttrande från den 1 augusti 2023 finns i avsnitt 8.1 Granskningsutlåtande version 1.3
Region Dalarna Svar på granskning Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2040 Gagnef kommun Region Dalarna ställer sig positiv till Gagnef kommuns tematiska tillägg till översiktsplan 2040 om landsbygdsutveckling i strandnära läge, LIS-plan. LIS-planen pekar ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen och syftar till att långsiktigt stimulera den lokala och regionala utvecklingen på landsbygden, vilket bedöms bidra till Dalastrategins övergripande mål om ett Dalarna med utvecklingskraft i alla delar av länet. Varje område har sina unika egenskaper och intressekonflikter mellan målområden inom hållbarhet. Region Dalarna ser positivt på beskriven arbetsmetodik och att hållbarhets- och lämplighetsbedömningar för respektive område har genomförts, men tar inte ställning till enskilda områdets lämplighet. Ett kontinuerligt översiktsplanearbete, tex genom framtagande av tematiska tillägg till översiktsplanen, bidrar till att stärka den regionala utvecklingskapaciteten och genomförandet av Dalastrategin.	

Trafikverket Svar på begäran om yttrande gällande TRV 2023/65750, Utställning gällande översiktsplan för landsbygdsutveckling i strandnära läge 2040, Gagnefs kommun.401-7638-2023. Trafikverket har följande synpunkter. Översiktsplanen och LIS-planen föreslår exploatering nära väg och järnväg. Vi föreslog i samrådet att det för vissa områden kunde vara lämpligt att kommunen redan nu låter undersöka tex dagvatten, buller, vibrationer, risker förknippade med farligt godstransporter samt möjligheter till att ordna säkra anslutningar till dem, för att vara säker på att utbyggnaden är lämplig eller ekonomiskt rimlig. Trafikverket diskuterar gärna dessa frågor i kommande process, gärna redan innan detaljplaneskedet har startat.	En tidig dialog med Trafikverket behövs för att diskutera infrastruktur till och inom de nya områdena. Antagandehandlingarna har kompletterats med avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis buller, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering.
Dala Vatten och Avfall AB Yttrande avseende Tematiskt tillägg till översiktsplan LIS-plan tätorter – Diarienummer: KS/2022:344/21 Beskrivning av ärende Dala Vatten och Avfall AB (DVA) har tagit del av ovanstående planärende och yttrar sig nedan övergripande och gällande ett urval av utpekade delområden. Gällande övriga delområden så finns det inga specifika svårigheter som behöver lyftas i detta skede men den övergripande kommentaren omfattar även dessa områden. Övergripande kommentar gällande VA-tjänster i LIS-områden Generellt innebär VA-utbyggnad till nya områden av liten storlek att utbyggnadskostnaderna ofta blir höga och ej täcks av anslutningsavgifterna. Det uppstår därför ett finansieringsbehov för att täcka upp för detta underskott. Finansiering genom att Gagnef Teknik lånar till investeringen kräver då en höjning av VA-taxan vilket är ett politiskt ställningstagande i sig. Rimligt är att kostnaden för VA-utbyggnaden betalas av exploatören. Bäsna Inga kommentarer Dala-Floda Bh lis 3 Området saknar utbyggd VA-infrastruktur. Inga planer finns på utbyggnad i området i dagsläget. Området bör dock kunna försörjas med kommunalt vatten från intilliggande Enäsvägen. Utbyggnad av spillvattenförsörjning kräver större investering. Bh lis 4 Området saknar utbyggd VA-infrastruktur. Inga planer finns på utbyggnad i området i dagsläget. Det föreslagna markområdet bedöms olämpligt för VA-utbyggnad men ledningsförläggning bör kunna göras i Hagvägen. Bortledning av spillvatten kommer ej kunna ske med självfall och behov av pumpning föreligger.	Kommunen ser positivt på tidig dialog inför fortsatt planläggning. Synpunkterna noteras. Planhandlingen kompletteras med fakta och förtydligande görs enligt yttrandet för varje specifikt LIS-område. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden och flera avsnitt under respektive tätort med särskild hänsyn har lagts till antagandehandlingarna. Utbyggnad av VA oavsett storlek på område kostar ofta mer än vad man kan få in i anslutningsavgifter. Ska det skjutas till pengar behövs ett politiskt beslut. Kommunen ska verka för att exploatören bekostar utbyggnaden där det är möjligt.

Djurås

Inga kommentarer

Gagnef

Bf lis 1

Området kan enkelt anslutas till det kommunala/allmänna spillvattennätet men något kommunalt dricksvattennät finns inte utbyggt. Området vattenförsörjs genom en samfällad vattenförening. Ingen plan finns för kommunalt vatten i området.

Bf lis 2

Området kan eventuellt anslutas till det kommunala/allmänna spillvattennätet ca 300 m söderut men något kommunalt dricksvattennät finns inte utbyggt. Området vattenförsörjs genom en samfällad vattenförening. Ingen plan finns för kommunalt vatten i området.

Mockfjärd

Blis 3

VA saknas i närområdet. Området ligger relativt avskilt och geologi/topografi gör att kostnaden per VA-anslutning kommer att bli hög.

Lennheden Vatten AB

Granskning - Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2040, KS/2022:344/21

Yttrande

Lennheden Vatten AB (LVAB) anser att det inte är lämplig markanvändning med LIS-områden vid platser kallade Blis 1 – Blis 3, då de ligger inom huvudmagasinet som är viktig för Falun och Borlänges dricksvattenförsörjning och inom Lennhedens vattenskyddsområde.

Kommentar

LVAB anser att avsnitt kallade "Förutsättningar" och "Sammanfattande hållbarhetsbedömningar" saknar en beskrivning och bedömning av Badelundaåsen som dricksvattenförekomst viktig för dricksvattenförsörjning. Lennheden-Tjärna dricksvattenanläggningar utgör ett riksintresse för vattenförsörjning. Motivet till att det är ett riksintresse är att den nyttjas/kan nyttjas av många människor, den har stor kapacitet och kvalitet samt behövs som reserv för framtida användning. Det är av stor vikt att det tas mycket god hänsyn till vattenresursens skyddsbehov. Därför bör föreslagna LIS-områden inom eller i nära vattenskyddsområdet tas bort i planen. Vidare har inte heller mål nr 9. "Grundvatten av god kvalitet" bedömts som relevant i kapitel 5. En exploatering på Badelundaåsen riskerar att motverka miljömålet, vilket borde beskrivas och utvärderas.

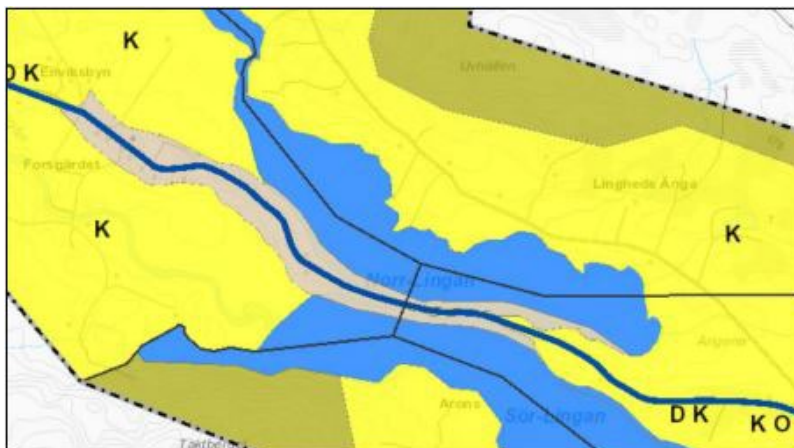
I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) tillhörande den fördjupade översiktsplanen för Djurås lyfts Badelundaåsen som dricksvattenresurs fram, där beskrivs också riskerna med att en exploatering kan motverka miljömål nr 9. Det borde lyftas fram på samma vis i LIS tematiskt tillägg för översiktsplan 2040.

LVAB rekommenderar även Gagnefs kommun att ta fram ett särskilt "markanvändningsskikt" i översiktsplanen som tydligare pekar ut områdena viktiga som dricksvattenresurser. LVAB kan bidra med underlag till ett sådant skikt. Exempel från Falun FöP för del av landsbygden visas i Figur 2. Det beigea området är utpekade i planen som Teknisk anläggning "Viktig dricksvattenresurs".

LIS-områdena i Bäsna kommer att kvarstå. Planhandlingen har kompletterats med flera nya avsnitt som berör vilka hänsyn som ska tas i LIS-områden. Avsnitt 5.1.1 handlar om hänsyn som ska tas i Bäsna delområden 1-3.

Via flertalet hänvisningar i LIS-planen görs en tydligare koppling till ÖP 2040 planföresättningar. Samma planföresättningar som gäller för ÖP 2040 gäller även för LIS-planen.

Länk till Gagnefs kommuns externa karttjänst läggs till i planhandlingarna. Samtliga planföresättningar kan läsas på kartan.

Figur 2. Utklipp från Faluns FöP för del av landsbygden, där Teknisk anläggning "viktig dricksvattenresurs" markerats med beige polygon.

Grannkommuner

Leksands kommun

Remissyttrande från Leksands kommun avseende granskning av Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2040, Gagnefs kommun

Leksands kommun har fått ta del av Gagnefs kommuns förslag till granskning av Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2040. Leksands kommun påverkas inte direkt av Gagnefs kommuns förslag till LIS plan och har därför inga synpunkter på förslaget.

Föreningar och organisationer

Bäsna vägars samfällighetsförening

Yttrande över LIS-plan för Bäsna

Allmänt

Vi har i vårt tidigare yttrande över ÖP 2040 framfört synpunkter som är väsentliga också här.

Vägdiken är idag utformade för att leda bort dagvatten från vägytan och behålla vägkonstruktionens bärförmåga. Med ökade regnmängder och ökade antal skyfall är dessa ofta otillräckliga. Det finns risk för att avrinning från andra hårdgjorda eller vattenmättade markytor fyller vägdikena och vägarna riskerar att översvämmas eller spolats bort. Den skyfallskartering som ÖP 2040 föreslår är viktig och måste genomföras för att förebygga problem i framtiden.

Dagvatten kommer att bli ett gemensamt problem som inte enskilda aktörer kan lösa var för sig. LRF har ju i sitt yttrande över ÖP2040 varit inne på liknande tankar.

Lis-Område 1, 2 och 3

Bostadsbebyggelse längs och med anslutning till Hemtjärnsvägen skapar en del problem som rent tekniskt kan lösas, men LIS-planen bör ta upp dem så att de inte glöms bort i nästa planskede. Det är bra att man noterar att Hemtjärnsvägen behöver förstärkas. Hemtjärnsvägen är en gammal väg utan egentlig vägkropp, som ligger i ett vägområde som är alldeles för smalt för att medge vettiga diken. Avvattningen har lösts på vissa sträckor genom att vägytan får ett ensidigt tvärfall så att ytvattenavrinningen från de högre belägna markområdena söder om vägen helt enkelt rinner över vägytan och vidare norrut ner över sluttningen mot älven. En varaktigt hållbar konstruktion som klarar såväl byggtrafik som framtida daglig trafik och framtida förändrat klimat, kommer att kräva ett större markområde än dagens vägområde. Detta måste beaktas vid framtida detaljplaner.

Kommunen ser positivt på tidig dialog inför fortsatt planläggning.

Samtliga synpunkter noteras och förtydliganden görs i planhandlingarna. Planhandling har kompletterats med flera nya avsnitt som berör vilka hänsyn som ska tas i LIS-områden. Avsnitt 5.1.1 handlar om hänsyn som ska tas i Bäsna delområden 1-3.

Framtida detaljplanering kommer ta vattenavrinning i beaktande.

För LIS-område vid Bäsna tillkommer förklaring att de geotekniska förutsättningarna kommer undersökas vid detaljpanelläggning.

Område Z-Lis 4

Området är ett bra exempel på att olika aktörer (väghållare, jordbruk, enskilda fastigheter) löser sina respektive avvattningsproblem genom att leda ner vattnet till området där det dels infiltrerar i våtmarken, dels leds vidare i en bäck ner mot älven. Detta har fungerat tillräckligt bra hittills, men om området ska exploateras kommer detta att bli ohållbart. Man ska komma ihåg att våtmarker har en viktig "broms- och magasineringseffekt", och vattendragen nedströms har ju bara kapacitet för det.

Det finns också frågetecken för om geologin på platsen medger byggande utan kostsam pålning eller annan grundförstärkning. Vi föreslår att plan för bebyggelse inte tas fram förrän följande utretts:

1. Är marken byggbar?
2. Hur mycket dagvatten kommer in i området och varifrån kommer det?
3. Hur kommer tillrinningen att se ut i en skyfallssituation?
4. Hur ska alternativa lösningar kunna leda bort dessa vattenmängder se ut som inte skapar problem nedströms?

Hagens samfällighetsförening

Synpunkter på Gagnefs kommuns reviderade plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan)

Hagens Samfällighetsförening (Hagens vägförening) har fått Gagnefs kommuns LIS-plan för synpunkter. Hagens Samfällighetsförening (Hagens vägförening) ansvarar för de enskilda vägarna i byn Hagen, Dala-Floda från kurvan vid gånghångbron och vidare genom byn Hagen. Hagvägen i övrigt från järnbron förvaltas av Floda vägförening. Utifrån sin roll som väghållare vill föreningen framföra följande synpunkter på LIS-planen för område 4 i Dala-Floda.

- Planen kommer att innebära en omfattande anpassning av naturområdet väster om Västerdalälven, Hagvägen och gånghångbron. Området består av skog och berg och relativt stora höjdskillnader.
- Under byggtiden kommer anpassningen av området att medföra omfattande tung byggtrafik och trafiken i det närmaste området kommer att påverkas i stor utsträckning. Byggtrafiken kommer under byggtiden att medföra kraftigt slitage såväl på föreningens del av Hagvägen som den del av Hagvägen som förvaltas av Floda vägförening. Kommunen måste därmed vara beredd att ersätta vägföreningarna för att återställa vägen i samma skick som innan byggnationen.
- Det bör påpekas att Hagvägen är en mycket smal asfalterad väg som löper ända från järnbron längs Västerdalälven och förbi Kyrkålvbron till byn Hagen. Från föreningens del av Hagvägen vid början av området 4 är det en mycket kraftig kurva med skymd sikt från båda håll. Detta kommer att innebära särskilda svårigheter och risker för tillbud under byggtiden.
- Den del av Hagvägen som förvaltas av Floda vägförening går på vissa ställen mycket nära inpå flera fastigheter. Den snäva passagen och kurvan förbi Floda Hembygdsgård, där f.n. HjortOlars Café driver verksamhet, kommer att kunna leda till farliga trafiksituationer under byggtiden. I anslutning till passagen ligger också fastigheter med utfarter mycket nära vägen med stora risker för olyckstillbud.
- För barnfamiljer är läget nära Västerdalälven, Hagforsen och gånghångbron och en smal väg mellan fastigheterna och

Flera synpunkter ligger utanför vad som kan hanteras i en LIS-plan.

Samtliga LIS-områden ska detaljplanläggas och då kommer samråd med allmänhet och sakägare att ske.

Antagandehandlingarna har kompletterats med avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda.

För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis buller, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering.

Utformning av det nya bostadsområdet kommer regleras i detaljplan och följa historiska bebyggelsemönster.

Västerdalälven nära en kraftig kurva inte optimal. Läget kan komma att innebära fara framförallt för barn. • Med de föreslagna nytillkommande fastigheterna skulle gångtrafiken och slitaget på gånghångbron sannolikt komma att öka väsentligt. Vägen över gånghångbron och Hagön är en väl utnyttjad genväg till skolan, biblioteket m.m. Kommunen bör därför överväga ett kommunalt årligt bidrag till Hagens vägförening eller Stiftelsen Floda Kyrkälvbro för att förvalta och sköta underhållet av bron. När det slutligen gäller utformningen av villaområdet bör beaktas byn Hagens kulturhistoriska betydelse som en randby med en byväg där fastigheterna ligger på rad längs byvägen. Vidare bör om kommunens planer genomförs byggnaderna utformas med beaktande av övriga byggnaders utformning i byn.	
Naturskyddsföreningen Gagnef Naturskyddsföreningen i Gagnef har synpunkter på förslagen för tre områden Gagnef område 1 (väster om Mojesjön) Det föreslagna området utgör prima åkermark som är i bruk. Närheten till Mojesjön gör att möjligheterna till bevattning är utmärkta. Enligt kommunens intentioner i Översiktsplanen 2040 ska inte brukningsvärd åkermark tas i anspråk för exploatering så länge alternativ finns. Område 1 är ett klockrent exempel på åkermark som inte ska exploateras. Förslaget om en strandpromenad tillstyrkes. Redan idag så utnyttjas åkerkanten mot sjön som en stig, men den berör tomtmark på några ställen, varför en mer "officiell" strandpromenad kommer att uppskattas. Mockfjärd område 1 och 2 (vid älvbron) De föreslagna områdena i sydslutningen mot älven utgör två av Mockfjärdas bästa åkerområden. De utgör stommen i växtodlingen för det jordbruk med köttproduktion som brukar både område 1 och 2. Närheten till älven gör att möjligheterna till bevattning är goda. Den värdefulla landskapsbilden med brukad åkermark i slutningen ner mot älven, som här är fullt synlig, bör bevaras. Område 1 och 2 är således ytterligare ett exempel på åkermark som inte ska exploateras.	Områdena kommer att kvarstå. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2 Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.
Privatpersoner Lotta-Maja Jag har tagit del av LIS-planen för Dala-Floda. Det är olämpligt att kalla delområde 2 och delområde 4 för lämpliga då där är skog och myrmark med flora och fauna som hör därtill. Delområde 1 och 3 anser jag är lämpliga för byggnationer. Vad gäller delområde 1 är infrastruktur såsom el, vatten och avlopp samt väg redan på plats. Dessutom är det ju ett ypperligt tillfälle att antligen få marken sanerad. Delområde 3 anser jag även är lämpligt då det redan är avverkat.	Delområden 2 och 4 i Dala-Floda kommer att kvarstå. Gagnefs kommun ämnar detaljplanlägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering.

	Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda har lagts till antagandehandlingarna.
Anita Synpunkter på LIS-område i Dala-Floda. Delområde 2 - enda skogsområdet där avverkning inte skett. I området lever en mångfald av olika djur och fåglar. Området består till stor del av sankmark, varav en större myr med därtill hörande växtlighet och bär. I beaktande bör tas att sjön stiger, upp till en meter, vid islossning etc. Även vid normala förhållanden är det ofta högt vattenstånd. Befintliga hus är byggda på höjder av denna anledning. Skogen borde få fortbli en plats för rekreation för människor och en boplatz för våra djur. Delområde 3 vore mindre kostsamt vad gäller väg, vatten och byggnation och tryggare vid översvämningar.	Delområde 2 i Dala-Floda kommer att kvarstå. Gagnefs kommun ämnar detaljplanlägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda har lagts till antagandehandlingarna.
Anonym Argument/synpunkter gällande planförslag, Dnr KS/2022:344/21 Synpunkterna gäller Mockfjärdsområdet. • Geologi: marken har dåliga förutsättningar för bebyggelse, sank mark bestående av glidlera. Det kan vara rasrisk för nuvarande bebyggelse ovan åkermarken om man börjar bearbeta marken för ny bebyggelse. Utförlig geologisk undersökning av marken är ett måste på grund av markens beskaffenhet. • Åkermark ska ju bevaras och brukas aktivt. I dagsläget så brukas åkermarken, betesmark för kor. Det ställs krav från olika myndigheter och intresseorganisationer för ett öppet landskap och ett aktivt brukande av befintlig åkermark. • Klimatförändringar som påverkar marken, mer nederbörd som gör marken olämplig för byggnation. • Boende har sett under lång tid hur marken påverkats av klimatet, stora hål och markförskjutningar. • Hur påverkas strandskyddet? Ska man helt släppa på nuvarande strandskydd? • Vissa fastighetsägare har i dag slang för jordvärme som ligger nergrävd i åkermarken, vad händer med detta? • Slang från älven ligger nergrävd i åkermarken upp till fastigheterna för bevattning. Denna installation har det investerats mycket i under många år och bevattningsanläggningen används från maj till oktober varje år. • Det finns andra områden som passar bättre för nybyggnation, t.ex området mellan Nordanholen och Färmsnäs. • Jordbruksmark är en långsiktig resurs och exploatering är en process som aldrig kan ta tillbaka eller man kan inte ersätta med nyodlingar. Etablering på åkermark antar vi också frigör koldioxid m.m. Arealen av jordbruksmark minskar för varje år. • Brukningsvärd åkermark får enligt 3 kap. 4 § miljöbalken endast byggas för att tillgodose väsentliga samhällsintressen om detta inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk (se punkt ovan).	LIS-områden i Mockfjärd kommer att kvarstå. LIS-planen syftar till att möjliggöra bebyggelse i strandnära läge. Gagnefs kommun ämnar detaljplanlägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis buller, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts till antagandehandlingen. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2 Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätorts-

	gränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.
Anders Jag skriver gällande LIS-plan delområde 2 i Dala-Floda. Är området verkligen lämpligt med tanke på marknivåns väldigt låga förhållande till sjön? Vid vårfloed kan man skönja sjövattnen vid steniga partier samt vid gropar och håligheter som borde vittna om att hela området då står i vatten. Hur är det tänkt att en väg till området ska dras? En 250-300 meter lång vägsträcka genom skogs- och myrmark? Om myren inte grävs ur så är alternativet en lång bro över myren. För övrigt så är området en unikt vacker plats med ett rikt djur- och växtliv som kommer att försvinna om det bebyggs. Det behövs naturområden i människors närhet. Jag hoppas att vi i framtiden inte ska behöva köra en tur med bilen för att kunna vara ute i naturen. Delområde 1 som ligger alldeles i närheten skulle däremot vara ett mycket lämpligare ställe att bygga ett villaområde på.	Delområde 2 i Dala-Floda kommer att kvarstå. Gagnefs kommun ämnar detaljplanlägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda har lagts till antagandehandlingarna.
Leif Synpunkter på Gagnefs kommuns förslag till LIS-plan för delområde 4 i Dala-Floda (nära Hagforsen) Angående Lis områden i Floda socken motsätter jag mig helt att delområde 4 skulle vara lämpligt. Tvärtom anser jag att det är mycket olämpligt och anser att detta område bör strykas helt! Motiveringar Förstörda sociala värden: Området gränsar till ett av de mest populära rekreationsområdena i socknen, där många människor njuter av promenader eller tar en träningsrunda runt de tre broarna. Att bebygga just detta område skulle för all framtid förstöra naturupplevelsen av detta område, och därmed värdet som rekreationsområde. Området runt Hagforsen är även en av de mest värdefulla och största turistattraktionerna vi har i Floda. Jag kan garantera att turister inte längre kommer att uppleva samma förtjusning om området bebyggs, vilket i sin tur kan påverka turismen negativt. Detta är inte alls socialt hållbart och inte heller särskilt ekonomiskt hållbart eftersom det finns bättre alternativ. Det blir även svårt med närhet till lokaltrafik i området. Området utgör en betydande säkerhetsrisk för barn: Hagforsen har även en tragisk historia, där många människoliv som gått förlorade genom tiderna. Att placera ett bostadsområde nära denna fors, intill den svajande och rangliga hängbron samt den branta och stensatta nästan lodräta flottningsrännan är helt oansvarigt. Detta eftersom det skapar en farlig närmiljö för de småbarnsfamiljer som bosätter sig där. För närvarande finns det lyckligtvis få barn i den mest riskfyllda åldern som kan nå det farliga forsområdet och hängbron utan vuxnas sällskap, detta tack vare avsaknaden av bostäder i området. Låt oss bevara det på det sättet. Har kommunen verkligen övervägt konsekvenserna? Begränsar sig riskbedömningen i kommunen endast till rasrisker och miljögifter? Angående eventuella kultur- och fornlämningar: Det är mycket möjligt och även troligt att flera fornlämningar finns i området då traditionen säger att grytor har tillverkats bredvid Hagforsen. Även om inga skriftliga källor bekräftar detta så kan sådana aktiviteter mycket väl ha ägt rum för mycket länge sedan.	Delområde 4 i Dala-Floda kommer att kvarstå. Gagnefs kommun ämnar detaljplanlägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, barnkonsekvensanalys, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda har lagts till antagandehandlingarna. Utformning av det nya bostadsområdet kommer regleras i detaljplan och följa historiska bebyggelsemönster. En LIS-plan kan möjliggöra bebyggelse men det är markägaren som bestämmer om man väljer att bebygga marken.

Forsar har även alltid lockat människor på grund av laxfisket, och många av landets äldsta fornlämningar hittas just i sådana områden.

Sammanfattningsvis

Jag anser jag att det är av största vikt att bevara området runt Hagforsen i dess nuvarande orörda tillstånd. Bebyggelse här skulle för alltid förlora dess naturliga skönhet som rekreatiomsområde. Det allvarligaste är att det planerade området nära forsen sätter barns säkerhet i stor fara vilket helt verkar ha undgått både kommun samt anlita konsult. Området kan därmed inte alls betraktas som socialt hållbart. Jag hoppas innerligt att ni tar hänsyn till dessa argument och stryker delområde 4 helt från LIS-områdeslistan.

Övrigt:

Det saknas helt information hur dessa LIS-områden skall kunna tas i anspråk. Ska det ske genom expropriation eller ska det ske på eget initiativ av markägarna? Det är oklart vad det är för anpassning som ska göras för att detta område ska bli lämpligt.

Marit

Jag har framför allt synpunkter på LIS-området Bf lis 1 i kapitel 4.5 Gagnef. Det är naturligtvis bra att kommunen har en ambition att främja utvecklingen i Gagnef och möjliggöra nya bostäder. Dock är jag kritisk till att man i det här området (Bf lis 1) tar jordbruksmark i anspråk. Under kap. 1.3.1 beskrivs de "strategiska vägval" som kommunen har beslutat. Citat: "Öppen mark som är produktiv och aktivt brukas bör i första hand bevaras". Varför har man då föreslagit ett LIS-område rakt på en brukad åkermark i Moje? Den öppna åkermarken som finns i Moje är också det som gör miljön kring Mojesjön unik. Genom att bygga fler bostäder på de här öppna ytorna försvinner delar av den karaktär som gör den här platsen så speciell. Mitt förslag är att det här området tas bort från LIS-planen och att man istället ser över möjliga expansioner av bostäder på skogsmark.

Området B flis 1 i Gagnef kommer att kvarstå. Avvägningen och prövningen som ska göras mellan att bebygga och bevara öppen mark finns detaljerat beskrivet i ÖP 2040 avsnitt 3.2.5.2 Det är de folkvalda i kommunens vilja att befolkningen ska växa och då behövs en beredskap inför framtiden. För att erbjuda tillräckligt med bostäder inom tätortsgränserna behöver även öppen mark tas i anspråk.

Per-Olof och Maria

Yttrande ang. Landsbygdsutveckling i strandnära läge – specifikt ang. Bäsna delområde 3

Vi vill framföra följande invändningar mot förslaget:

- Nyligen blev, efter flera års hårt arbete, den omfattande omarronderingen i Gagnefs kommun klar och flera små och näst intill obrukbara skogsskiften blev sammanförda till fina, bruksbara skogsskiften. Gagnefs kommun hade en omfattande ägosplittring som gjorde att omarrondering blev synnerligen nödvändig. Det känns därför fel att nu stycka av en fin och produktiv skogsmark för att exploatera marken för bostadsfastigheter. Istället borde man värna om den produktiva skogsmarken, likväl som man värnar om produktiv jordbruksmark. Växande skog binder som bekant koldioxid.
- Vår fastighet som är bebyggd med liten stuga (belägen mitt i Bäsna delområde 3) ligger på det som en gång var min mors (Margareta Kull f. Olofsson) släktskog. Stugan saknar helt rinnande vatten och el och så vill vi att det ska vara. Det är idag vår "elfria" zon dit vi åker för att uppleva en stund i stillhet och att verkligen vara i skogen. Att då få 12 villatomter runt vår fastighet, tycker vi skulle vara olyckligt. Vi vill inte att vår fastighet blir en del av ett nytt bostadsområde.

En LIS-plan kan möjliggöra bebyggelse men det är markägaren som bestämmer om man väljer att bebygga marken. Samtliga LIS-områden ska detaljplane-läggas och då kommer samråd med allmänhet och sakägare att ske.

För samtliga LIS-områden behöver lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts till antagande-

- Den idag lilla skogsvägen samt stigen som går förbi vår fastighet används flitigt till motion och rekreation. Det är ett fint strövområde och som genom en aktiv skogsskötsel bäst bevaras så.
- Om det trots allt blir så att marken ska exploateras, kommer då Gagnefs kommun att färdigställa tomterna med framdraget vatten, avlopp och el för vidare försäljning? Kommer det i så fall att medföra krav, som vi inte är intresserade av, för vår fastighet?
- Slutligen undrar vi varför vi inte fått kännedom om planen då vår fastighet (Bäsna 9:39) på 2788 m2 ligger mitt i Bäsna delområde 3? Har det bara anslagits i lokala media i Gagnefs kommun?

handlingen samt avsnitt 5.1.1 särskild hänsyn i delområden 1-3.

Robert, Yvonne, Göran, Ronny, Marianne, PM, Mona, Christian, Tania, Peter, Gunilla, Jan och Gudrun

Yttrande ang.BLIS 2040 Dala-Floda Blisområde 3

Med anledning av Gagnef Kommuns planer på utökande av antalet sjönära bostadstomter direkt gränsande till det fritidshusområde som etablerades på 1960 talet och där de flertalet av oss innehaft fastigheter sedan dess vill vi delge kommunens projekterare våra synpunkter på de förutsättningar som vi anser bör beaktas. Området gränsar österut direkt till en myr med sankmark som dessutom avvattnas rakt igenom det tänkta området med hjälp av två bäckar! Området översvämmas mer eller mindre varje vår vid snösmältning och vid området närmast sjön är terrängen hela året närmast oframkomlig på grund av vatten från myren. Det finns ju en anledning att området heter "Surhållet".

Hela viken i sjön på båda sidor om Enäs-holmen utgörs av tätväxande vass och vattendjupet är endast några decimeter. Vassviken torde dessutom vara mycket viktig för den biologiska mångfalden i området. Vid vårfloed översvämmas viken och utgör en fantastisk lekplats för många av Flosjöns göddor. Därefter ockuperas viken av hundratals grodor som från den angränsande myren tar sig genom det tilltänkta området ner till sjön för att där para sig. Ett sällsynt skådespel varje vår! Förutom detta erbjuds också ett rikt fågelliv bestående av såväl allehanda småfåglar som även diverse sjöfåglar. Trana, häger och även fiskgjuse brukar ibland synas i vasskanten.

I konsultens utlåtande nämns också att en båtplats finns i västra delen av området. Mycket riktigt! Där finns en liten konstgjord båtplats som för mer än 40 år sedan grävdes ut i vassen som en kanal från sjön. Hela utgrävningen finansierades av de 7 stugägarna på Enäsvägen och här finns inte plats för fler båtar. I dagsläget har man svårt att tro att berörda myndigheter skulle godkänna ett sådant stort ingrepp som en ev utgrävning av viken skulle utgöra. I rapporten återfinns ej heller de 3 brunnar som finns i direkt anslutning till nu föreslagen mark och som även återfinns i SGU's databas över områdets brunnar, samt bedömning om hur dessa kommer att påverkas.

Områdets närhet till byn Syrholen bidrar också till att strandområdet har stor betydelse som rekreationsområde. Vårvinter samlas nästan dagligen besökare från Dala-Floda värdshus och bybor på isen runt Enäs-holmen och i viken utanför det tilltänkta området för att sola, grilla korv och fiska. En exploatering av villor i området skulle med största sannolikhet innebära att området förlorar sin attraktionskraft som rekreationsområde för Dala-Flodas nuvarande innevånare och gäster.

Synpunkten inkom efter granskningstidens slut men kommunen har valt att ta med den för att kunna besvara yttrandet.

En LIS-plan kan möjliggöra bebyggelse men det är markägaren som bestämmer om man väljer att bebygga marken. Samtliga LIS-områden ska detaljplane-läggas och då kommer samråd med allmänhet och sakägare att ske.

Delområde 3 i Dala-Floda kommer att kvarstå. Gagnefs kommun ämnar detaljplanelägga samtliga LIS-områden. För samtliga LIS-områden behövs lämplighetsbedömningar och vid behov specifika utredningar (exempelvis natur- och kulturmiljö, dagvatten, geoteknik, med flera) göras vid detaljplanering. Avsnitt 1.4.3 hänsyn i LIS-områden har lagts och avsnitt 5.2.1 särskild hänsyn i Dala-Floda har lagts till antagandehandlingarna.

9 Källor

Vid användning av bilder, figurer och tabeller ur rapporten ska hänvisning till källa göras. Dessa finns redovisade vid respektive bild i rapporten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. 2017. Översiktlig stabilitetskartering i Dalarnas län. MSB dnr 14/19. Gagnefs kommun.

